

SLOVENSKI

vestnik

Lefnik XVII.

Celovec, petek, 26. januar 1962

Štev. 4 (1028)

Vprašanje razorožitve je zadeva vseh, velikih in malih

Nedvomno je razorožitev eden izmed tistih problemov, ki zanima vse in vsakogar, velike in male države, celotne narode in vsakega posameznika. Zato ni slučaj, da je vprašanje razorožitve med glavnimi točkami dnevnega reda vsakoletnega zasedanja Združenih narodov. Današnji položaj v svetu postavlja kompleks razorožitve na prvo mesto mednarodne politike.

Misel, da bi odstranili sredstva za uničevanje človeških bitij, pridobitev civilizacije in kulture, seveda ni nova. Tudi prejšnja desetletja in stoletja so poznala take misli in prizadevanja. Eden izmed teh poskusov — razorožitvena konferenca po prvi svetovni vojni v Ženevi — je bila ne glede na motive posameznih udeležencev in na stopnjo njihove dejanske odločenosti, da bi na tem področju kaj naredili ter ne glede na to, da je popolnoma propadla, vendarle pomembna v enem pogledu: po podpori širokega javnega mnenja.

Če upoštevamo, da takrat razmere še niso bile take, da bi v njih dozorel razorožitveni problem za reševanje, kakor tudi, da je človeštvo pozneje preživelo strahotno katastrofo, vendar ne moremo oporekati, da je bil ženevski poskus napoved tistega, kar je v današnjih dneh sestavni del najslovesnejših prizadevanj sveta. Danes je komaj potrebno prepričevati narode, da z vojno ni mogoče ničesar doseči razen nesreče. Navadnemu človeku ni treba preveč dokazovati niti tega, da je za človeštvo edina realna možnost ustavititi tekmovanje v oboroževanju in opustiti politiko sile in grožnje s silo. Sploh pa govori danes dejstvo, da ni vlade, ki bi se lahko odkrito zavzemala za uporabo sile za uresničevanje svojih namenov. Trditve tistih, ki so kršili mir, da so to storili v zakoniti obrambi, so dejansko dokaz o spremenjenem položaju na področju dozorevanja množičnega prepričanja, da je oboroženo obračunavanje nesmiselno in da ga ni mogoče dovoliti. Po drugi strani pa je to tudi dokaz spoznanja o skupni zainteresiranosti vseh ljudi za mir, ker samo mir lahko zavaruje resnične in zakonite koristi posameznikov in celih narodov.

Žrtve in uničevanja druge svetovne vojne, ki se ga to pokolenje tako živo spominja, je vsililo mednarodni skupnosti problem razorožitve v novi, veliko bolj dramatični obliki. Zato je ta problem že 16 let na dnevnem redu mednarodnih odnošajev. Danes si komaj lahko mislimo obdobje, ki bi bilo podobno tistemu po propadu ženevske razorožitvene konference pa do izbruha vojne, ko so resignirano in večidel pasivno gledali priprave na vojno, poslabšanje mednarodnih odnosov in ko so se sprijaznili z apokaliptično perspektivo kot z nečim neizbežnim. Na podlagi individualnega in kolektivnega političnega spoznanja o nevarnosti katastrofalnega uničevanja so se izredno povečale sile miru, ki niso uokvirjene v narodnostne meje. V praktični mednarodni politiki pa je tu tudi večajoče število držav in vlad, ki so pravilno presodile koristi lastne države in postavile svojo politiko v službo skupnih težnj in interesov človeštva. Njihov vpliv na mednarodnem prizorišču nenehno pridobiva na širini in moči. Vse to pa pomeni podlago za aktivni odpor, ki ima za razliko od preteklosti v teh naših dneh možnosti, da bo obrodil sadove.

Vloga teh držav, ki se zavzemajo za mirosljubno sodelovanje v svetu, pa pridobiva na pomenu še zlasti zaradi dejstva, ker šestnajstletno poveljno obdobje na področju razorožitve vedno bolj priča, da velike sile, ki se še niso odrekle politiki sile in blokavske cepitve sveta, same niso zmožne uspešno reševati ta za vse človeštvo življenjsko važni problem. Kdor ima razum, seveda ne misli, da bi lahko stvorili kakoli resnega brez velikih sil, z drugimi besedami, brez tistih činiteljev, ki so najbolj pritegnjeni v oboroževalno tekmo, ki imajo na voljo največ in najbolj razdiralnih sredstev za moderno vojno in ki je od njihovih stališč in praktičnih korakov najbolj odvisen mir. Toda zgodovinski razvoj je medtem pripeljal do tega, da ni več mogoče oporekati nobenemu narodu interesa za vse, kar se dogaja v kateremkoli delu sveta in kar kakorkoli učinkuje za mir. To ne samo zaradi nujnosti demokratičnih odnosov med narodi, temveč predvsem zaradi popolnoma konkretnih okoliščin, v katerih se uveljavljajo današnji mednarodni odnosi.

Načelo manjšinskega šolstva v Sloveniji:

Manjšine naj bodo element prijateljskega zблиžanja med sosednimi narodi in državami

Svet za šolstvo LR Slovenije je te dni obravnaval in sprejel zakonski načrt o šolstvu na narodnostno mešanem ozemlju, to je načrt šolske ureditve za fiste pokrajine, kjer živita italijanska in madžarska narodna manjšina. Osnovna značilnost tega osnutka je priznanje popolne enakopravnosti narodnih manjšin in je v obrazložitvi predloga poudarjeno, da načelo spoštovanja enakopravnosti prebivalstva na narodnostno mešanem področju najbolj odgovarja ustanovitvi šol z dvojezičnim poukom. Zato je za jezikovno mešana področja predvsem predvidena ustanovitve dvojezičnih šol, v katere se bodo obvezno vpisovali otroci slovenske narodnosti in otroci pripadnikov narodnih manjšin in se bosta na ta način slovenščina ter jezik narodnih manjšin popolnoma izenačila.

Hkrati predvideva osnutek zakona za šolstvo na narodnostno mešanih ozemljih tudi možnost, da se namesto dvojezičnih šol ustanovljajo šole, v katerih bi bil učni jezik za vse predmete jezik narodne manjšine, slovenščina pa bi veljala za obvezen predmet. Poleg tega osnutek predvideva, da se na jezikovno mešanem področju ustanovijo lahko tudi druge vrste dvojezičnih in manjšinskih šol, kakor tudi vzgojne in druge ustanove za izobrazbo. Lahko pa

se manjšinske šole ustanovljajo tudi kot oddelki na drugih šolah, vzgojnih ustanovah ter izobraževalnih zavodih.

Za novi zakon o manjšinskem šolstvu v Sloveniji so posebno značilne še naslednje določbe:

Člen 16 tega zakona izrecno določa, da učni načrti manjšinskih šol „ne smejo biti naperjeni v smer, ki bi bila v nasprotju z nacionalnim značajem učencev“, marveč mora učni načrt v manjšinskih šolah „upo-

števat posebne kulturne potrebe naroda, kateremu pripada narodnostna manjšina“. Iz istih razlogov je v nadaljnjih členih novega zakona poudarjeno, da se „za poučevanje v jeziku narodne manjšine ustanovijo posebne šole ali oddelki za izobraževanje ustreznega učnega osebja“, kajli „na manjšinskih šolah poučuje učno osebje z materim jezikom narodne manjšine, ki je usposobljeno za poučevanje v jeziku narodne manjšine“. Toda zakon določa še več: „V zavodih za prosvetno pedagoško službo na narodnostno mešanih območjih morajo biti tudi pripadniki ustrezne narodne manjšine svezovalci za opravljanje prosvetno pedagoške službe v manjšinskih šolah.“ In končno še člen 20, ki pravi: „Zaradi zahtevnejšega dela se lahko učnemu osebju na teh šolah, zlasti tistemu, ki obvlada jezik narodne manjšine in slovenski jezik, določijo posebni dohodki.“

Cilji, ki jih hočejo doseči s takšno ureditvijo manjšinskega šolstva odnosno šolstva na narodnostno mešanih področjih, so zajeti v drugem členu novega zakona, ki vsebuje načela, na podlagi katerih manjšinske šole zagotavljajo:

- organski kulturni razvoj narodnih manjšin v duhu popolne enakopravnosti in bratstva jugoslovanskih narodov z narodnimi manjšinami in v duhu tvor-nega mednarodnega sožitja;

- tako mednose v šoli, v katerih nastopajo narodne manjšine kot element prijateljskega zблиžanja med sosednimi narodi in državami;

- svobodno uporabo in popolno enakopravnost jezika narodne manjšine z jeziki jugoslovanskih narodov;

- poglobljeno spoznavanje tistih pridobitev kulture narodnih manjšin, ki pomenijo pomemben prispevek k splošni zakladnici kulturnih vrednot človeka.

Ob taki ureditvi manjšinskega šolstva odnosno šolstva na jezikovno in narodnostno mešanih področjih v Sloveniji pač moramo ugotoviti, da zakon o manjšinskem šolstvu na Koroškem nikakor ne more veljati za „najbolj širokogrudno ureditev v Evropi“, kot bi nekateri radi dokazovali. Ne da bi tukaj navajali različne pomanjkljivosti pri izvedbi koroškega zakona, pa lahko poudarimo dve pomembni značilnosti manjšinske šolske ureditve v Sloveniji: 1. da obisk dvojezične šole ni vezan na diskriminacijsko prijavo s strani pripadnikov manjšine, marveč je enako obvezen tako za pripadnike manjšine kot tudi za pripadnike večinskega naroda; 2. da je z zakonskimi določili predpisano, da mora šola mladino obeh narodnosti na podlagi popolne enakopravnosti vzgajati k mirnemu sožitju in prijateljskemu zблиžanju!

Sumljiv razvoj v Kongu

Po zaslugi kolonialističnih sil, ki še vedno ravirajo v Kongu in s pomočjo svojega plačanca Combeja ovirajo dokončno pomiritev in združitve celotnega Konga, je politika umorjenega kongoškega voditelja Lumumbe utrpela nov udarec. Podpredsednik osrednje kongoške vlade Gizenga, ki je nadaljeval politiko Lumumbe za enotnost in popolno neodvisnost Konga, je bil aretiran in prepeljan v Leopoldville, kjer mu nameravajo soditi zaradi „veleždoj“. Žal je pri tem razvoju igrala sumljivo vlogo tudi OZN, ki je Gizengo najprej pod pritiskom mednarodne javnosti sprejela pod svojo zaščito, nato pa ga izročila tistim krogom, ki so več ali manj v službi ali vsaj v odvisnosti kolonialnih sil. V tej zvezi se vsiljuje vprašanje, ali primer Lumumbe odgovornim činiteljem v OZN res še ni odprl oči, kje je treba iskati krivce, da v Kongu še vedno ni prišlo do pomiritev.

„Slovenski vestnik“ vabi k bratski solidarnosti:

Tudi koroški Slovenci hočemo pomagati

po potresih hudo prizadetemu prebivalstvu Jugoslavije

Kakor smo poročali v zadnji številki našega lista, je obširna področja Dalmacije in Hercegovine zajel val potresov in prizadejal tamkajšnjim krajem in ljudem ogromno škodo, katere obsega sploh še ni mogoče oceniti. Cele vasi so se spremenile v kupe razvalin in okoli 70.000 ljudi je ostalo čez noč brez strehe, brez imetja.

Vsa Jugoslavija se je takoj vključila v široko zasnovano akcijo za pomoč težko prizadetim krajem in njihovim prebivalcem. Mednarodna zveza Rdečega križa v Ženevi je pozvala vse narode, naj pomagajo prizadetim krajem v Jugoslaviji in širom po svetu so v teku tozadevne zbiralne akcije. Iz mnogih držav — tako tudi iz Avstrije — so v Jugoslavijo že odposlali prve zbirke raznih potrebščin, ki naj bi težko prizadetemu prebivalstvu pomagale v prvi sili. Med drugimi je tudi papež Janez XXIII. poslal odbor za pomoč svoj prispevek v znesku milijona lir.

V mednarodni akciji za pomoč žrtvam strašne katastrofe v Jugoslaviji tudi koroški Slovenci nočemo stati ob strani. „Slovenski vestnik“ zato vabi vse in vsakogar, da se priključi naši zbiralni akciji pod naslovom

Bratska solidarnost

In po svojih močeh prispeva za težko prizadeto prebivalstvo Dalmacije in Hercegovine. V ta namen prilagamo današnji številki našega lista posebno označene položnice in prosimo, da se jih poslužite za vplačilo svojega prispevka. Lahko pa ta prispevek plačate tudi neposredno v uredništvu ali upravi „Slovenskega vestnika“ v Celovcu, Gasometergasse 10, ali pa ga po poštni nakaznici pošljete na naš naslov.

Koroški Slovenci nismo obdarjeni s posebnim bogastvom, vendar hočemo tudi po svojih skromnih močeh pomagati bratom in sestram v Jugoslaviji, ki jih je težko prizadela potresna katastrofa. Ravnajmo se pri tem po starem pregovoru: **KDOR HITRO POMAGA — DYAKRAT POMAGA!**

„Boj za mir in svobodo“

kakor prihaja do izraza v ameriški politiki

»Boj za mir in svobodo«, to je danes geslo, ki se ga poslužujejo po vsem svetu, tako na Vzhodu kakor na Zahodu in seveda tudi v tistih državah, ki niso vezane na enega izmed obeh velikih blokov. To je danes geslo vsega človeštva, to je zahteva vseh tistih, ki hočejo živeti in delati v miru in svobodi.

Vendar boj za mir in svobodo ne pomenjuje vsi enako. Zlasti so v teh pojmovanjih velike razlike med Vzhodom in Zahodom, kajti eni hočejo doseči zmago socializma in komunizma, medtem ko drugi ravno v komunizmu vidijo največjo nevarnost za mir in svobodo v svetu. Kakor pa so različna pojmovanja, tako se močno razlikujejo tudi oblike tega boja.

Kako prihaja do izraza boj za mir in svobodo v ameriški politiki, vidimo prav v teh dneh na dveh značilnih dejstvih: v ameriškem »miroljubnem« proračunu z velikanskim zvišanjem izdatkov za oborožitev in v ameriški »obrambi svobode« v primeru Kube. Predsednik Kennedy je kongresu predložil proračun za finančno leto 1962/63, ki predvideva rekordno višino izdatkov v skupnem znesku 92,5 milijarde dolarjev, od katerih pa je prav tako rekordna vsota blizu 53 milijard dolarjev (to je dobrih

1325.000.000.000 šilingov!) določena izdatkom za obrambo in druge vojaške namene. Torej namerava Amerika izdati za vojaške namene kar tri petine svojega državnega proračuna, in to v enem samem letu in vse pod geslom boja za mir!

Nič manj čudno ni tudi ameriško pojmovanje svobode, kot prihaja do izraza v odnosu Amerike do Kube in njenega režima pod vodstvom predsednika Fidela Castra. Te dni so se na zahtevo Amerike sestali v urugvajskem mestu Punta del Este ministri 21 ameriških držav, da bi pod pritiskom ZDA sklenili skupne sankcije proti Kubi, ker »glavni poborniki svobode in demokracije« Ameriki ne gre v račun, da je prebivalstvo Kube krenilo po drugačni poti, kot jo svojim varovancem predpisuje Washington. Toda v Urugvaju je Amerika doživela lepo presenečenje: precejšnje število udeležencev se je odločno izreklo proti očitnemu vmešavanju v notranje zadeve Kube in so poudarile, da ima le prebivalstvo Kube pravico odločati o tem, pod kakšnim režimom bo živelo.

Res dobra lekcija za tiste, ki imajo na jeziku sladke besede o miru, svobodi in demokraciji, njihova dejanja pa se izražajo v blazni oboroževalni tekmi in v brutalnem zatiranju svobodoljubnih narodov!

Značilnosti neokolonializma

Kot kažejo izkušnje zadnjih let, razpadanje kolonialnih imperijev ni pomenilo tudi konca gospodarskega izkoriščanja manj razvitih držav: v stopinje umirajočega klasičnega kolonializma je stopil tako imenovani neokolonializem. Kateri so pravzaprav globlji vzroki, da se neokolonializem ohranja še naprej? Materialne osnove neokolonializma so zelo različne na ravni razvoja proizvodnih sil raznih področij in držav, razvoja, ki je nastal kot neposreden rezultat kapitalizma in kolonializma.

Ekonomska in politična moč industrijsko razvitih držav daje možnosti za najrazličnejše oblike pritiska in izkoriščanja v nerazvitih državah. Nekdanje kolonialne dežele kot tudi nerazvite države nasploh se nahajajo v neugodnem položaju tako zaradi velikih potreb, ki jih imajo po investicijskih sredstvih, kakor tudi zaradi tega, ker pomenijo v svetovnem gospodarstvu šibkejšega partnerja v primerjavi z razvitimi državami. Čeprav se precej teh držav, ki so jih izučile izkušnje preteklosti, usmerja predvsem k svojim lastnim močem in sredstvom v prizadevanju, da bi kar najhitreje pospešile svoj gospodarski razvoj, pa je kljub temu dejstvo, da hkrati potrebujejo tujo finančno in tehnično pomoč. Vse to pa objektivno ustvarja možnosti, da se bogate, industrijsko razvite države vmešavajo v njihovo gospodarsko in seveda tudi politično življenje. V obstoječih mednarodnih odnosih pribijajo zato v položaj, v katerem postajajo predmet pritiska in zahtev po gospodarskih in političnih odstopanjih.

Tudi dejstvo, da nekdanje kolonialne in nerazvite dežele na splošno razpolagajo z bogatimi viri različnih surovin in da predstavljajo važna in potencialna tržišča, ne veča samo interesov industrijskih držav, da bi se povezovala s temi področji, temveč dela iz teh dežel še vedno poprišče ostrih spopadov različnih ekonomskih in političnih aspiracij. Ta pojav pa je za te dežele leglo neprestane nevarnosti, da padejo pod tuje interese in da izgubijo svoje pravice in neodvisnost. Novejši razvoj nam kaže, da si kolonialistične države, potem ko so prisiljene dati politično neodvisnost, z vsemi silami prizadevajo ohraniti v svojih rokah nadzorstvo nad najpomembnejšimi in bistvenimi gospodarskimi pozicijami v svojih nekdanjih kolonijah.

Enostranska gospodarska sestava nerazvitih držav, ki je posledica pogojev zgodovinskega razvoja v okvirih ekspanzivnega kapitalizma razvitih držav in kolonializma, predstavlja posebno obeležje njihovega neugodnega položaja.

Značilnosti neokolonializma pa nam bodo še bolj jasne, če pogledamo razločke med njim in klasičnim kolonializmom.

Klasični kolonializem se je razvijal in širil v dobi popolne zrelosti in največje ekspanzivne moči kapitalizma. Neokolonializem pa je vezan na razdobje, v katerem je daleč največji del nekdanjih kolonialnih dežel dosegel neodvisnost od kapitalističnih kolonialnih metropol. Mimo tega je to razdobje, v katerem je socializem že izvojeval svojo svetovno zgodovinsko zmago in se utrdil kot sistem, ki je zmožen nadaljnega vzpona in izpopolnjevanja.

Za klasični kolonializem je bila značilna popolna brezpravnost kolonialnih ljudstev in kolonizatorsko uziuriranje popolne oblasti in prevzemanje vseh najvažnejših pozicij — političnih, vojaških in gospodarskih. Sedaj so kolonizatorske sile prisiljene zapuščati politično oblast, dopuščati morajo oblikovanje neodvisnih nacionalnih, družbenih in ekonomskih institucij. Zato pa si prizadevajo ohraniti maksimalno mogoče ekonomske pozicije in dominirajoče vojne baze. Izkoriščajo težave držav, ki teže k pospešenemu gospodarskemu razvoju, in si hkrati prizadevajo, da bi jih potegnile v svoje vplivne sfere, da bi jih politično privezale nase in da bi ohranile pogoje za nadaljnje gospodarsko izkoriščanje.

Za klasični kolonializem je bilo značilno tudi to, da je na svoj način uporabljal grobe metode fizičnega pritiska in izkoriščanja. Te metode in tudi odkrita rasna diskriminacija so značilne za klasični kolonializem kot sistem, čeprav so se velike imperiji v preteklosti obranjali tudi z različnimi oblikami pogajanj z izkoriščevalskimi razredi znotraj kolonij, s spletkami in sejanjem razdora med posameznimi kolonialnimi plemeni in ljudstvi. Neokolonializmu je lastna uporaba manj vidnih oblik pritiska in izkoriščanja, katero upravičujejo z najrazličnejšimi razlogi in jih naperjajo proti partnerjem, katere formalno priznavajo za enakopravne.

Neokolonializem karakterizirajo zato težnje in akcije, da bi — čeprav normalno priznava politično neodvisnost ekonomsko in politično manj močnih držav — s pomočjo prilagojenega sistema in oblik mednarodnih odnosov le-te zadržal v položaju ekonomske

Aktualno notranje-politično vprašanje:

Gre za uravnovešanje cen in mezd

Razmerje med cenami in mezdami se v zadnjem času razvija vedno bolj v eno najbolj aktualnih notranje-političnih vprašanj Avstrije. Tozadevni razvoj zadnjih mesecev, ki nosi v sebi očitne inflacijske nevarnosti, narekuje potrebo po načelni ureditvi tega problema. Vendar tako reševanje ni enostavno, saj gre tukaj za velika nasprotja med posameznimi interesnimi strujami, predvsem med zastopstvom delodajalcev in zastopstvom delojemalcev.

Da bi ta nasprotja reševali v čim večje zadovoljstvo obeh interesnih skupin, je bila svoječasno ustanovljena tako imenovana paritetska komisija. Nekaj časa je delo te komisije potekalo kolikor toliko zadovoljivo, toda v zadnjem času so pomanjkljivosti imenovane ustanove prihajale vedno bolj do izraza in dosegle končno takšno stanje, da se je kot prvenstvena zahteva pojavila potreba po temeljiti reformi ustroja paritetske komisije. Zlasti se je izkazalo, da komisija ni v enaki meri zastopala interese obeh struj in je morala zaradi svojega omejenega vpliva na razvoj gospodarstva dopuščati, da so na eni strani cene stalno naraščale, ne da bi se na drugi

strani hkrati večali tudi dohodki delojemalcev.

Razpravljanje o paritetski komisiji se je razširilo na široko javnost, ko sta se pred tedni sestala predsednik Zveze avstrijskih sindikatov Olah in predsednik Zvezne zbornice obrtnega gospodarstva Raab, ki sta po daljših pogajanjih dosegla načelni sporazum o bodočem sodelovanju obeh socialnih partnerjev v vprašanih gospodarstvih. Pozneje so ta sporazum obravnavale in potrdile tudi pristojne zbornice in ustanove, kljub temu pa se še vedno nadaljuje debata o tem, kako bi zakonito podkrepili funkcijo paritetske komisije, da bi potem svoje sklepe lahko uveljavila tudi napram vladi in zakonodajalcu.

V deklaracijski govorici povedano so glavni cilji in namen novega sporazuma naslednji: ukrepi proti neosnovanemu dviganju cen in mezd, zagotovitev kupne moči šilinga, hitra rast gospodarstva in hkrati hitro dviganje življenjske ravni celotnega prebivalstva. Kako pa bo vse to izgledalo v praksi, trenutno še nihče ne ve, saj si na merodajnih mestih niti o tem niso edini, ali naj bi bile paritetski komisiji zagotovljene širše možnosti delovanja in odločujočega vpliva, ali pa naj bi ji odvzeli celo še dosedanj delovni krog in jo s tem praktično likvidirali. Stremljenja po likvidaciji prihajajo zlasti s strani gotovih krogov v ÖVP, kjer se ne morejo sprizajati z dejstvom, da bi ravno notranji minister, ki že vsa leta pripada SPO, imel široke možnosti odločilnih ukrepov proti neodgovornemu dviganju cen. Pod pritiskom teh krogov, ki pod dviganjem življenjske ravni vedno vidijo le svoje lastne profitarne interese, je bivši kancler Raab že začel dvomiti v posamezna določila sporazuma, ki ga je malo prej sam sklenil s predstavnikom sindikatov; hkrati pa so se pojavili glasovi, ki paritetsko komisijo sploh smatrajo za protiuslavno ustanovo, češ da se je njeno delovanje že nevarno približalo dirigranemu gospodarstvu in je zato v protislovju z demokratično ureditvijo države.

Res, skrbi imajo nekateri gospodje. Toda te skrbi so zelo sebične, saj vidijo demokracijo in šiling v nevarnosti samo takrat, kadar gre za upravičene zahteve delovnih ljudi, nikdar pa v obratnem primeru, ko neodgovorno dviganje cen dejansko pomeni korak naprej k inflaciji in nevarno izpodkopava stabilnost denarja in gospodarstva.

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani:

Sejemski program za leto 1962

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani se je v zadnjih letih razvilo v privlačno prizorišče najrazličnejših nacionalnih in mednarodnih prireditelj, razstav in sejmov. Ugled teh prireditelj je segel že daleč preko meja Slovenije in Jugoslavije, kajti vsako leto beležijo prireditelji posameznih sejmov vedno večjo udeležbo podjetij iz drugih držav, tako rekoč iz vseh delov sveta. Tudi za leto 1962 so na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani predvideni razni mednarodni sejmi, ki jih hočemo tukaj le kratko opisati:

● Prva letošnja sejemski prireditelj mednarodnega značaja je bila v času od 13. do 21. januarja pod naslovom »Moda 1962«. No vost na tem sejmu so bili nekateri specialni tekstilni stroji domačih in tujih podjetij in računajo, da se bo ta oddelek sejma v bodoče še razvijal.

● Od 11. do 23. maja bo na Gospodarskem razstavišču prvič in na novo organiziran mednarodni sejem obmejne blagovne izmenjave »Alpe-Adria«, za katerega je dala pobudo Trgovinska zbornica za LR Slovenijo. Sodelovala bodo podjetja iz obmejnih predelov Jugoslavije, Avstrije in Italije in je glavni namen tega sejma pospeševanje trgovanja med obmejnimi področji. Poleg tega bo pomenil ta sejem močno spodbudo in odpiral nadaljnje možnosti za razvijanje obmejnega turizma, ne nazadnje pa bo prispeval tudi h krepitvi dobrih odnosov med sosednimi deželami.

● IV. mednarodni lesni sejem bo prirejen od 2. do 10. junija in so se že zdaj pripravila za to prireditelj številna domača in tuja podjetja. Na tem sejmu bo tokrat prvič močno zastopana tudi domača jugoslovanska strojna industrija.

● Tradicionalni, tokrat že VIII. mednarodni vinski sejem z ocenjevanjem vin, sadnih sokov in žganih pijač bo letos v času od 25. avgusta do 2. septembra. O tem sejmu ni treba posebej govoriti, zadostuje že to, da bo rekordno število 879 vzorcev vin, žganih pijač in sadnih sokov na lanskoletnem sejmu tokrat še prekoračeno.

● Kot zadnji letošnji mednarodni sejem na Gospodarskem razstavišču bo IX. sejem »Sodobna elektronika« v času od 13. do 21. oktobra. Poleg aktualne in vsestranske zanimive razstave bo ta prireditelj obsegala tudi široko zasnovana strokovna posvetovanja in predavanja zlasti o modernizaciji prometa.

in politične podrejenosti in monopoliziral izkoriščanje njihovih najbogatejših gospodarskih virov.

Dodatno moč pa črpa neokolonializem iz blokavske razbitosti sveta in njej odgovarjajočih koncepcij in politike. Blokavska politika se namreč čisto pojavlja kot sredstvo v poskusih, da se okrepe razrabljani preživeli mednarodni odnosi. Danes lahko tako rekoč vsak dan vidimo prizadevanja, z razširjanjem političnega in gospodarskega vpliva tu-

di teritorialno razširiti blokavske zveze. Takša politika dobiva obliko prikritega ali odkritega pritiska na nekdanje kolonialne dežele ali na ostale nerazvite države in celo tudi na mnoge razvite države.

Zato ni naključen pojav, da se večina nekdanjih kolonialnih dežel, kakor tudi mnoge druge gospodarsko zaostale države ostro upirajo vsem poskusom, da bi jih pritegnili v blokavske zveze, in odločno proklamirajo načela izvenblokavske politike.

BONN. — Zvezni kancler Adenauer je ponovno zbolel na vročinski gripi. Kancler ne sme zapustiti svojega stanovanja v Rhöndorfu ter tudi ni mogel v sredo leteti v Berlin, kjer bi moral z mesinim senatom voditi razgovore.

WASHINGTON. — Brai ameriškega predsednika, pravosodni minister Robert Kennedy, je dobil povabilo od Hruščeva, da bi v okviru svojega nameravanega svetovnega potovanja v začetku februarja, ko bo med drugim obiskal Japonsko in Zahodno Nemčijo, prispel na obisk tudi v Moskvo. Ameriška vlada se še ni izrekla o tem povabilu.

MOSKVA. — Bivši sovjetski veleposlanik na Dunaju Sergej Lapin, ki se je kralko pred obiskom Hruščeva na Dunaju vrnil v Moskvo, je bil imenovan za namestnika zunanjega ministra Sovjetske zveze.

INNSBRUCK. — Italijanska vlada je v ponedeljek prepovedala s takojšnjo veljavnostjo vsako razpečevanje in prodajo innsbruskega dnevnika »Tiroler Nachrichten«. Prepoved utemeljujejo s tem, da je list vodil »obrekovalno kampanjo« proti Italiji.

VARŠAVA. — V Varšavi so sporočili, da so vicekanclerja dr. Pifferrmana povabili na obisk v Varšavo in sicer ob koncu meseca januarja. Točnega časa obiska in programa še niso določili.

TEHERAN. — Študentje teheranske univerze so demonstrirali proti vladi in izražali pri tem simpatije do nekdanjega iranskega premiera Mosadeka. Pri demonstracijah je sodelovalo okrog 6.000 študentov, kar je polovica vseh, ki študirajo na tej univerzi. Demonstranti so očitali predsedniku iranske vlade Aminiju protiuslavno vladavino. Zahtevali so njegov odstop in takojšen razpis parlamentarnih volitev. Spopad je trajal celo uro, dokler se varnostnim

organom ni posrežilo zasedi univerzitetnega poslopja.

PARIZ. — Profesor »Francoskega collegea« Andre Vaillant je predaval v Parizu o Ivu Andriću. Poslušalo ga je veliko znanih francoskih književnikov, med njimi Jean Cassou, Claude Aveline, Agnese Amberl in drugi. Poleg številnih drugih poslušalcev je prisostvoval predavanju tudi jugoslovanski veleposlanik v Franciji dr. Darko Černež.

DUNAJ. — Mednarodna agencija za atomsko energijo na Dunaju je sporočila, da bo dala Jugoslaviji brezplačno večje količino oplemenitenega uranskega goriva, ki ga bodo rabili za raziskovalni reaktor v inštitutu »Jože Stefan« v Ljubljani. Gorivo bodo po sporazumu med ZDA, mednarodno agencijo in Jugoslavijo dobavile ZDA.

Bejrut. — Irška časopisna agencija sporoča, da je stalni sekretariat irškega komiteja azijsko-afriške solidarnosti objavil oster protest proti gibanju britanskih enot na Srednjem vzhodu. Požiljanje britanskih vojskih sil v Perzijski zaliv ocenjujejo v protestu kot protivljenje Združenim narodom in vsemu svetu. Obenem zahtevajo umik vseh vojaških sil, ki ogrožajo varnost Iraka.

KAIRO. — Kairski »Al Ahram« piše, da je sovjetski premier Hruščev sporočil predsedniku Naserju mnenje, da bo Asuanski jez na Nilu dograjen prej, kot je bilo predvideno v načrtih. Sporočilo je prinesel sovjetski komisar za izgradnjo električnih central Navikov, ki je bil na proslavi tretje obletnice začetka graditve velikega Asuanskega jezua.

BUKARESTA. — vodilne literarne revije in časopisi ugotavljajo pred nacionalno konferenco romunskih pisateljev dosežene uspehe rumunske literature, vendar hkrati opozarjajo, da le-ta še vedno »zaostaja za življenjem«, medtem ko bi morala pričevati o sodobnem razvoju države.

PARIZ. — V poročilu organizacije OZN za prosveto, znanost in kulturo (UNESCO), ki je posvečeno sredstvom za informacije v Afriki, je rečeno, da na afriški celini izhaja dnevno 262 časopisov oziroma po en izvod na 100 prebivalcev. Poročilo pripominja, da je to precejšen napredek, ki pa še ne zadovoljuje, ker je Afrika še zmeraj celina z najmanj sredstvi za informiranje. Poročilo UNESCO so objavili pred konferenco o sredstvih za informacije v Afriki. V poročilu je dalje povedano, da je Afrika tudi glede sredstev za izobraževanje na zadnjem mestu. V 18 afriških državah je danes 21 časopisnih agencij in 368 radijskih postaj. Poleg tega je danes v Afriki kakih 5 milijonov radijskih sprejemnikov, to je petkrat več kot leta 1948. V poročilu je tudi povedano, da je zdaj v Afriki 2.300 kinematografskih dvoran, ki jih vsak Afričan povprečno obišče enkrat na leto.

BEOGRAD. — Več ko 7000 beograjskih mladink in mladincev se bo letos udeležilo zveznih in lokalnih delovnih akcij. Od okrog 50 brigad, kolikor jih bodo formirali že spomladi, jih bo šest delalo na avtomobilski cesti »Bratstva in enotnosti«. Nekaj brigad bo v soglasju s turistično zvezo in športnimi organizacijami pomagalo pri opletenju mesta za evropsko atletsko prvenstvo.

TALLINN. — Kazenski senat vrhovnega sodišča Estonije je obsodil na smrt vojne zločince Jurista, Linasa in Viksa. Obsodba je izrečena in obsojeni zločinci nimajo pravice do prizlva. Vsi trije so odgovarjali za množične ustrelitve in druge zločine med drugo svetovno vojno v mestu Tartu.

BERLIN. — Posebni odposlanec predsednika Kennedyja v Berlinu general Clay je izrazil mnenje, da bi bilo treba na dnevni red pogajanj med Zahodom in Zahodom vsekakor sprejeti vprašanje obnavitve prometa med sektorji v Berlinu. Opozoril je na potrebo, da zahodni Berlin in Zvezna republika Nemčija ohranita med seboj prometne zveze, ker so takšne zveze »normalna stvar«.

RIM. — V Rim je prispela delegacija jugoslovanskih pravnikov. V delegaciji sta državni podsekretar za pravosodje Nikola Srenčič in namestnik zveznega javnega tožilca Matjan Vlada. Jugoslovanski pravniki so gostje Italijanskega združenja pravnikov.

NEW YORK. — V OZN so objavili, da je v sredo začela delati v Leopoldvillu posebna komisija OZN, ki bo raziskala vzroke letalske nesreče, pri kateri se je ubil generalni sekretar svetovne organizacije Dag Hammarskjöld.

Slovenski ples — „koroško srečanje“

Spet se je pokazalo, da tradicionalna prireditev Slovenske prosvetne zveze — Slovenski ples v Celovcu — postaja vedno bolj pomemben družabni dogodek v glavnem mestu Koroške in za vsa dežela. Iz skromnih začetkov pred enajstimi leti se je Slovenski ples razvil v mogočno vsakoletno srečanje koroškega prebivalstva ne glede na narodnostne ali druge razlike, res v pravo »koroško srečanje« ljudi obeh jezikov, vseh starostnih skupin, najrazličnejših poklicev, ki se harmonično zberejo v skupni zabavi in medsebojnem razumevanju. In marsikdo se začudeno sprašuje, zakaj tako prijateljsko sožitje ne bi bilo možno tudi v vsakdanjem življenju.

Med obiskovalci Slovenskega plesa so bili tudi tokrat številni častni gostje. Z Dunaja je prišel jugoslovanski veleposlanik Ivo Sarajčič s soprogo, prireditev se je udeležil vodja kulturnega referata koroške deželne vlade dvorni svetnik dr. Rudan, medtem ko se je deželni glavar oprstil, ker je bil službeno odsoten. Navzoč je bil generalni konzul FLRJ v Celovcu Boris Tram-

puž s soprogo in ostalim osebjem generalnega konzulata. Prišli so gostje iz Ljubljane, med njimi zvezna ljudska poslanka Marija Vilfanova, ter iz Trsta, Videli smo francoskega honorarnega konzula v Celovcu Petra Griebichlerja in še mnoge druge, ki so s svojim obiskom počastili največjo družabno prireditev koroških Slovencev.

O sodelujočih skupinah smo govorili že zadnjič in bi tokrat samo kratko zabeležili, da sta tako obe godbi — Instrumentalni kvintet Borisa Kovačiča in Veseli planšarji — s svojimi pevskimi solisti in humoristom kakor tudi štirje pari iz Slovenije izpolnili vsa pričakovanja in nudili obiskovalcem Slovenskega plesa res vrhuno mero lepih užitkov in vesele zabave.

Letošnji Slovenski ples se je tako po številu udeležencev kakor tudi po kvaliteti sodelujočih ansamblov spet častno uvrstil med dosedanje tovrstne prireditve. „Saj nimate več prostora!“ Tako je dejal marsikateri obiskovalec, pa vendar ni odšel, marveč se je pridružil vsem tistim, ki so že napo-

nili vse dvorane Delavske zbornice; zjutraj ob razhodu pa je ugotovil: „Tako lepo je bilo, da pridem prihodnjič gotovo spet!“ In ne samo eden, takih je bilo na stotine, takih je bilo okoli 1500. Vsi so bili enega mnenja: da je Slovenski ples res dogodek leta. Saj tudi drži, da je redkokdaj tako veselo, tako lepo in tako zabavno; navadno noč mnogo prehitro mine med plesom, med prijateljskim razgovorom, med navezovanjem novih in utrjevanjem starih vezi. Toda enkrat je konec tudi vsega lepega in je razumljivo, da se poslovnim besedam pridruži tudi obljuba: prihodnje leto se spet vidimo!

Verdi v Mestnem gledališču

(PREMIERA OPERE »MOČ USODE«)

Verdi nedvomno še danes velja za enega najbolj priljubljenih avtorjev operne glasbe, kateri je vtisnil neizbrisni pečat svojstvenosti. Seveda »Moč usode« ne spada med njegova najboljša dela, pa je vendar ravno ta komedija drugič po vojni doživel premiero v celovškem Mestnem gledališču; in lahko rečemo, da je bila sedanja premiera vsestransko uspešna ter obeta še dolgo vrsto dobro obiskanih predstav.

Kot režiser je Curt Hampe pokazal veliko spretnosti, isto pa velja tudi za dirigenta — glasbeni direktor Gustav Wiese — ki je kljub majhni zasedbi orkestra uspel dati Verdijevi

Že danes opozarjamo!

Ljubljanska Opera

bo gostovala v Celovcu z naslednjimi predstavami:

GIUSEPPE VERDI

„Nabucco“

(10. februarja)

MARIJAN KOZINA

„Ekvinokcij“

(11. februarja)

Več o gostovanju bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

V „Galeriji 61“:

Indijski umetnik Krišna Reddy

Znana celovška »Galerija 61« je svoj letošnji program razstav začela z zanimivim prikazom moderne indijske umetnosti, in sicer z razstavo barvnih grafik indijskega umetnika Krišne Reddyja, ki trenutno igra važno vlogo v pariškem »Ateljeju 17«.

Mladi umetnik iz Indije (rojen je leta 1925) pritegne in zainteresira tudi tistega, ki morda še nima pravega odnosa do sodobnih oblik umetniškega ustvarjanja. Predvsem je prepričljiv in privlačen v svoji kompoziciji barv, s katero v d'ava svojim umetninam srčno toplino. V njegovih delih ni ničesar, kar bi moreče pritiskalo na gledalca, nasprotno, njegova čestokrat filigrana tehnika naravnost osvežuje in široko odpira vrata v svet njegove umetnosti, ki je polna izpovedne sile ter prepojena s toplo domačnostjo, čeprav ne more zanikati, da izvira iz daljne tujine. Nehote ima človek vtis, da je njegova govorica v marsičem sorodna jeziku mednarodno znanega slovenskega umetnika Rika Debenjaka, čeprav hodita tako eden kot tudi drugi popolnoma svoja lastna, izvirna pota umetniškega izražanja.

Razstava indijskega umetnika Krišne Reddyja v »Galeriji 61« ostane odprta do 10. februarja, in sicer vsak dan od ponedeljka do sobote med 16. in 19. uro.

Lastnik galerije g. ing. Nitsch pa je napovedal tudi vrsto drugih zanimivih razstav tekom prvega polletja 1962. Indijcu Reddyju bo sledil mladi slovenski umetnik Janez Bernik, ki se bo predstavil s svojimi najnovejšimi deli v olju in grafiki. Nato pa so na sporedu še razstave domačina Seppa Schmörlzerja, Francoza Pierra Soulagesa ter spet domačina Antona Mahringerja. Posebno zanimanje pa bo nedvomno vzbudila razstava, ki jo »Galerija 61« v sodelovanju z Domom umetnikov pripravlja za meseca junij in julij, ko se bodo celovški in koroški publikli predstavili po trije prominentni predstavniki mlade generacije slikarstva, grafike in kiparstva Avstrije, Italije in Jugoslavije. Ta razstava bo še posebno poudarila pomen Koroške na stikališču treh narodov in treh kultur.

Potujoči kino SPZ bo predvajal:

Slovenski umetniški film „Veselica“

V prihodnjih tednih bo Potujoči kino Slovenske prosvetne zveze predvajal po naših krajih slovenski umetniški film „VESELICA“, za katerega je napisal scenarij po svoji lastni noveli znani slovenski pisatelj Beno Zupančič. Film, ki ga je režiral Jože Babič, je bil izdelan pri Triglav filmu v Ljubljani. V glavni vlogi bomo videli mladega slovenskega gledališkega in filmskega igralca Miho Baloha, ki nam je v najlepšem spominu še od gostovanja Slovenskega gledališča iz Trsta, ko je igral glavno vlogo v drami „Zločin in kazen“. Tudi v ostalih vlogah filma igrajo priznani slovenski umetniki, kot so Mira Sardoč, Nika Juvan-Kalanova, Ivica Zupančič, Andrej Kurent, Lojze Rozman in drugi; s pevskimi vložki pa nastopa znani invalidski pevski zbor pod vodstvom dirigenta Radovana Gobca.

Film „VESELICA“ je zgodba vojnega invalida, ki se mora zaradi svoje pohanjenosti spoprijeti z mnogimi težavami, da se končno uveljavi v življenju po vojni. Našim bralcem in vsem ljubiteljem slovenskega filma posredujemo tukaj kratko vsebino filma:

Zgodba se dogaja pred dobrimi desetimi leti. Kurir Aleš se v malomeščanski družbi, v kateri živi, nikakor ne more znajti in se ne počuti dobro, kajti v njem je že vse premočna partizanska zavest. Ta malomeščanska sredina, ki si jo tudi socializem prirojuje po svoje, diha iz odnosov med ljudmi in iz odnosov, kakršne imajo oni do Aleša. Ti odnosi so polni majhnih nepazljivosti, a tudi nesramnosti, ki si jih ti ljudje dovoljujejo sebi nasproti človeku invalidu, ki je močno občutljiv, gotovo pa bolj kot oni sami. Od tod izvira Aleševa želja, da bi odšel kamorkoli, od tod njegovo trpko spoznanje, da je ta svet drugačen od partizanskega, v katerem še s takšno privržnostjo živi. Veže ga še vedno živa ljubezen do bolničarke Mare. Čas ju je razdvojil in čas mu je preprečil, da bi zvedel, da ima sina. Ta ljubezen do Mare izpolnjuje drugi krog doživljanja v času tridnevnega veselja, ki pa se zaključi z veliko odpovedjo. Ta odpoved, ki jo bo Aleš še dolgo nosil v sebi, ga dviga nad ostalo sredino in mu vlija življenjskih moči.

Grčija zahteva obračun s tatovi svoje zgodovine

Množični turizem, ki poplavlja Grčijo v zadnjih letih, ne povzroča med grško javnostjo posebnega navdušenja. Medtem ko ga eni isto- vetijo z novo invazijo barbarov, drugi istočasno predlagajo sredstva za učinkovito preprečitev »nadaljevanja zgodovinskega procesa ropanja grške zgodovine in kulture. Razni Johni Browni, Marcelli Duponti, Pasquali Coppole in Fritz Müllerji ne šarijo samo s svojimi imeni med spomeniki grške kulture, temveč tudi kar najbolj predrzno kradejo dele svetišč, spomenikov, kolon, mozaikov, piedestalov, kapitelskih okrasov, korintskih stebrov, portalov itd. V polnih kovčkih jih odnašajo, potem ko so jih barbarsko odlomili, kot »spominček« na bivanje v Grčiji.

List »Ethnicos Kiriks« piše:

Za turistične dolarje, ki jih dobivamo, izgublamo dele naše preteklosti. Evropski polanalphabeti prihajajo v našo deželo in skrunijo kulturo, ki ni samo grška. Nas v tem trenutku ne zanima, kakšna je kvaliteta kulture turistov iz Zahodne Nemčije, Velike Britanije, skandinavskih dežel in Združenih držav Amerike, ki uničujejo naše kulturne spomenike. Ta kvaliteta je skrajno ne-kvalitetna. Toda to, kar nas še posebno draži, je dejstvo, da modernizirani vandali uničujejo našo kulturno dediščino in da pri tem niti ne trenejo z očesom. Njim je odplesati nekaj divjih plesov v najbesnejšem ritmu prav tako zabava kot lomiti korintске glave, o kate-

rih se očitno v svojih šolah niso naučili nič trajnega in vrednega.

To ni glas vpjočega v puščavi. Grška vlada je imela celo posebno sejo o tem vprašanju, na kateri je pretresala tudi možnost diplomatskih korakov pri posameznih vladah. Iz fragmentarnega je vprašanje postalo mnogo širše, ker je preraslo v celotni kompleks kulturnih kraj v tej antični deželi evropskega juga.

Grški list »Vima« piše na primer: »Izropana Grčija! Naše nesreče in težave so se začele še v času perzijskih invazij v 5. stoletju pred našo dobo. Tedaj je Kserks I. izropal kretske kipe in jih odnesel v svojo deželo. Še slabši so bili Rimljani, saj je celo sam Neron v Delfiju

ukradel več kot 500 kipov. Njegovemu zgledu so sledili nasledniki, v prvi vrsti Konstantin, ki je z grškimi kipi spremenil Bizant v privlačno mesto. Nato so prišli prvi kristjani, ki so uničevali vse, kar so smatrali za pogansko. Sledili so Turki, ki sploh niso imeli kulture, in nato še barbari raznih ras. Toda končni udarec nam je zadal Thomas Bruce grof Elgina in Kincardinea, Škot, ki je zapisan v zgodovini kot največji kradljivec arheološkega blaga. Bil je britanski veleposlanik v Turčiji še v dobi, ko je Grčija bila pod turško oblastjo. Elgin je leta 1799 začel sistematično raziskovati grške starine, ki jih je nato pokradel in odpeljal v London. Celotni okraski Partenona, kipi Apterosovega svetišča, mnogo kariatid in drugih kipov je bilo za njegov račun odpeljanih v Anglijo, kjer jih je nato prodal angleški državi in so sedaj razstavljeni v dvoranah British Museuma v Londonu. V tistih letih so izginili iz Grčije Miloška Venera, kipi iz Figaleje, skulpture iz EGINE in drugih mest. Glavni tatovi so bili različnih narodnosti, v glavnem Francozi, Angleži in Nemci, kot n. pr. arhitekta Coquerel in Farster, arheo-

logi Link, Hatler in Stakelberg ter razni britanski arheologi-diplomati!«

»Ti tatovi so odkrili — piše v grškem listu Ethnicos Kiriks inšpektorica arheoloških umetnin Atena Kelegeropulos — marmornate kapitelske okraske nekega svetišča in v poskušanju, da bi se dokopali do temeljnih reliefov, so ti učenjaki polomili vse velike kamne, ki so jih držali. To se je zgodilo leta 1811. Celotni Turki so jokali, ko so videli, kako so bili na barbarski način odnešeni okraski s Partenona.«

Pisanje grškega tiska ne glede na njegovo politično usmerjenost priča o tem, da grška vlada pripravlja akcijo, ki je bila že nekajkrat objavljena: zahtevo po diplomatski poti, da se vrnejo grške umetnine, izropane v tistih obdobjih grške zgodovine, ko je bila Grčija še odvisna dežela.

Britanska vlada je že izjavila, da sedaj ni »primeren čas« za raziskovanje primera »Elginovega ropanja«. Francozi so enako mnenje izrekli posredno s člankom, ki ga je napisal francoski minister za kulturo Andre Malraux. V njem razvija tezo, da »morda ni bilo upravičeno odvzeti kulturne vrednote nekemu narodu brez njegovega pristanka, da pa je to sedaj postala kulturna dediščina vsega sveta in da bi njeno vračanje bilo povsem nepraktično.«

Grški strokovnjaki za mednarodno pravo pa vztrajajo na trditvi, da v primeru odnesenih umetnin ne more priti v poštev zakonska institucija o zastarelosti, ker gre za kategorijo izven običajnih kategorij.

Grški književnik Aleksis Akano-populos piše v grški književni reviji: »Britanski in francoski odgovori vse preveč spominjajo na stališče katerega muzejskega fanatika, ne pa na logično razglabljanje. Odkrito je treba reči, da n'namo zaupanja niti v čuvarje naših ukradenih umetnin. Če so očetje bili tatovi, zakaj bi morali verjeti, da bodo sinovi njih čuvarji? Svest sem si, da je tako mišljenje grobo, toda naj se mar spriznamo z dejstvom, da se mednarodni škandal pokriva z besednim žongliranjem tako imenovanih kulturnih dežel, ki svojo kulturo dokazujejo s tatvinami in z domišljavim razkazovanjem tuje kulture. Če bi iz British Museuma bile vrnjene umetnine narodom, katerim pripadajo, bi London imel na razpolago vrsto praznih dvoran.«

Gre torej za vprašanje, v katerem imajo Grki nesporno prav, posebno še, ker se barbarsko uničevanje grških antičnih vrednot še danes nadaljuje sicer v manjšem obsegu, toda z istimi barbarskimi nagnjenji kot nekoč.

(Primorski dnevnik)

Poklicna zastopstva kmetijstva

čakajo velike in važne naloge tudi v bodoče

Po sestavi odbora Kmetijske zbornice za Koroško so v določenem času konstituirali tudi odbore okrajnih kmečkih zbornic na Koroškem. Na Koroškem je deset okrajnih kmečkih zbornic, namreč v Feldkirchenu, Šmohorju, Celovcu, Kötschach, Št. Vidu ob Glini, Spittalu ob Dravi, Beljaku, Velikovu, Winklern v Mölltalu in Wolfsbergu.

Konstituiranje odborov okrajnih kmečkih zbornic so izvedli v vseh okrajih v svečanostnem okviru kot uvod v novo delovno dobo za koristi kmetijstva in reševanja perečih vprašanj, ki zadevajo kmečko gospodarstvo prav v času hitrega ekonomskega razvoja in napredka, s katerim je nujno, da koraka tudi kmet, če ne, je nevarno, da pride pod valjar, ki utegne pomandirati njegovo eksistenco.

Pri konstituiranju okrajnih kmečkih odborov so bili povsod navzoči prezident Kmetijske zbornice za Koroško Gruber, ravnatelj zborničnega urada, dvorni svetnik dr. Sloffer ali njegov namestnik dr. Heintl ter razni drugi zastopniki kmetijskih oblasti in organizacij v okraju.

Sestava Občnega zbora kmetijske zbornice za Koroško je našim bralcem že znana. Nas zanima sestava odborov v okrajnih kmečkih zbornicah, kjer je z uspehom nastopila na volilno prozorišče tudi Skupnost južnokoroških kmetov, odnosno je dala slovensko ljudstvo svoje glasove tudi za kandidate našega zaupanja Arbeitsbauernbund ali tudi drugim skupinam v okrajih Celovec, Velikovec, Beljak in Šmohor.

V Celovcu so odbor okrajne kmečke zbornice sestavili sledeče: Predsednik Marko Lanner, p. d. Raspotnik — Bauernbund, 1. namestnik Maks Deutschmann, p. d. Herl — Bauernbund, 2. namestnik Pavel Kruschitz — Arbeitsbauernbund, sekretar Josef Paulitsch, p. d. Mente — Bauernbund.

V Velikovu: Predsednik Hans Glantschnig, p. d. Riepl — Bauernbund, 1. namestnik Edvard Kügler, p. d. Sagoda — Bauernbund, 2. namestnik Ludwig Gogjer, p. d. Vunček — Arbeitsbauernbund, sekretar Ignac Domej, p. d. Zgonc — Skupnost južnokoroških kmetov.

V Beljaku: Predsednik Štefan Sodati, p. d. Orter — Bauernbund, 1. namestnik Alojz Kreutzer, p. d. Haberle — Arbeits-

bauernbund, 2. namestnik Wilhelm Kaufmann, p. d. Zedlacher — Freih. Bauernschaft, sekretar Ernst Schwenner, p. d. Komat — Bauernbund.

V Šmohoru: Predsednik Johann Peturnig, p. d. Haberknapp — Bauernbund, 1. namestnik Johann Pernull, p. d. Maurer — Arbeitsbauernbund, 2. namestnik Peter Jost, p. d. Lenzele — Bauernbund, sekretar Franc Jost, p. d. Käfer — Freih. Bauernschaft.

Po sestavi odbora občnega zbora Kmetijske zbornice za Koroško in sestavi odborov okrajnih kmečkih zbornic so te tedne tudi povečini že izvedli konstituiranje krajevnih kmečkih odborov. Pri vseh teh volitvah so predstavniki vsake frakcije izražali pripravljenost za pošteno in nepristransko skupno sodelovanje za potrebe in koristi kmetijstva, ki pomeni važen, morda najpomembnejši faktor v narodnem gospodarstvu. V kmetijskem gospodarstvu je nedvomno nešteto nezadovoljivo rešenih problemov, ki se jim bo moralo novoizvolje-

no zastopstvo v poklicnih ustanovah posvetiti z vso prizadevnostjo in odločnostjo.

Pri konstituiranju odbora Okrajne kmečke zbornice Celovec je med drugimi spregovoril tudi mandatar zbornice Rudolf Binder (Arbeitsbauernbund), in med drugim dejal, da je prvenstvena naloga kmetijskih zastopstev pospeševanje malih in srednjih kmetijskih obratov. **Opozoril je tudi na potrebo nujnega nadoknadenja pomoči gospodarsko zaostalim kmetijam v desetletja zapostavljenih južnih krajih naše dežele na jezikovno mešanem ozemlju. Tudi pereča in neodložljiva vprašanja te pokrajine bo mogoče rešiti le v iskrenem skupnem sodelovanju vseh v zbornici zastopanih frakcij.**

Pričakujemo, da bodo dobrohotnim in lepim besedam, ki jih je bilo slišati ob konstituiranju odborov od najvišjega foruma do zadnjega občinskega kmetijskega zastopstva, sledila tudi ustrezajoča dejanja po načelu: Enake pravice in enake dolžnosti za vse!

Kolesarji naj upoštevajo

S prvim januarjem letos je stopila v veljavo odredba cestnoprometnega reda, po kateri morajo biti kolesa opremljena z dvema ločeno delujočima zavorama ter s pritrjeno svetilko, ki mora z rdečo lučjo svetiti tudi zadaj.

Mnogi kolesarji doslej še niso ustregli tej odredbi, ki je zelo stroga. Eksekutivni organi še zatisnejo tu in tam svoje uradne oči, da dajo s tem kolesarjem priložnost, zamujeno nadoknaditi vsaj do začetka močnejšega cestnega prometa v pomladi; v mnogih primerih pa so kolesarje zaradi teh pomanjkljivosti že takoj občutno kaznovali.

Tisti kolesarji, ki pravijo, da vozijo lfkak samo podnevi in zanje ne velja ta odredba, se motijo, ker to ne drži. Doslej so varnostni organi prijeli in kaznovali kolesarje le, če so vozili brez luči v temi, podnevi svetilke niso zahtevali. Po novi odredbi je oprema kolesa s pritrjeno lučjo in rdečo lučjo zadaj predpisana kot obvezni sestavni del kolesa. Pomanjkanje svetlobne naprave na kolesih je prestopnik proti cestnemu prometnemu redu ter varnostni organi proti kršiteljem tega reda nastopijo lahko vsak čas s kaznimi, ki so vsekakor višje od stroškov za svetlobne naprave.

Predpis velja tudi za šolarje, ki se vozijo s kolesom v šolo, čeprav le podnevi. Pri preiskavi na nekem šolskem dvorišču so ugotovili, da je pravilno in po predpisih opremljenih šole zelo malo koles.

Za kolesarje je torej važno, da svoja kolesa čimprej opremijo po predpisih.

Celovec

Tiskovni urad celovškega magistrata sporoča, da je bil dosežen velik koristen uspeh poklicne požarne brambe v preteklem letu. Od mogoče 10-milijonske požarne škode so izvežbani poklicni gasilci obvarovali okoli 90 odstotkov. Tako kaže letno poročilo, v katerem je povedano, da so leta 1961 zaznamovali naslednje požarne primere: 26 gozdnih požarov, 5 velikih, 12 srednjih in 94 malih požarov. Poleg tega zaznamujejo tudi 9 dimniških in kletnih požarov. Šestkrat je bila požarna bramba alarmirana pomotoma, enkrat pa iz zlobe. Skupna škoda, ki so jo povzročili požari, je znašala 1.100.850 šilingov, cenijo pa, da so gasilci poklicne požarne brambe v Celovcu preprečili škodo v višini 8.959.000 šilingov in s tem izkazali svojo koristnost, kajti vsaka požarna škoda prizadene tudi ljudsko premoženje.

Večino vzrokov požarov, namreč v 74 primerih, pripisujejo tudi v Celovcu nastali zaradi gradbenih napak, v 17 primerih vsled kratkega stika, v 8 primerih je bil ogenj podtaknjen, v 2 primerih pa sta požara nastala zaradi letečih isker. Največje število požarov so ugotovili meseca marca in sicer 26, marcu pa sledi avgust z 22 požari.

Razen akcij pri požarih je celovška poklicna požarna bramba nudila v 84 primerih tudi tehnično pomoč.

Meseca decembra 1961 so pri celovškem zdravstvenem uradu prijavili naslednje primere nalezljivih bolezni: 21-krat škrlatinko, 1-krat oslovski kašeljski, 3-krat pljučno jetiko, po 2-krat tifus in hepatitis epidemica in 5-krat poškodbe po pasjih vgrizih.

Pristojni uradi celovškega magistrata so meseca decembra 1961 podelili 71 gradbenih dovoljenj, 81 stanovanjskih in uporabnih dovoljenj ter 10 dovoljenj za delitev zemljišč.

Slovenji Plajberk

Tik ob zaključku lista smo zvedeli žalostno vest, da je umrl spoštovani in priljubljeni Tomaž Ogris, p. d. Pošnikar v Slovenjem Plajberku. Pogreb je danes na domačem pokopališču. Več o značaju, delu in življenju pokojnika prinesemo v prihodnji številki.

Delovne nesreče

Ob koncu preteklega tedna sta se v dveh krajih naše zemlje pripetili pri kmetijskem delu oziroma pri delu v gozdu dve hudi delovni nezgodi. Po snegu ogromno polomljenega drevja v širokih predelih naših gozdov je treba obdelati in spraviti, razžagati in skušati izkoristiti, kolikor se pač da. Tudi v precej ostri zimi ljudje ne morejo čakati na pomlad, temveč so se dela takoj lotili in ker primanjkuje vsepovsod tujih delovnih sil, morajo pač domači v gozd in storiti, kar jim moči pripuščajo.

Na žalost pa tudi pri tem delu nesreča ne počiva in zgodilo se je, da je v gozdu pri Globasnici kmet Franc Božič zgubil pri nezgodi svoje življenje. Sedemdesetletni kmet se je potrudil, ker vse življenje mu je bilo koristno delo vsebina vsega, in s sinom sta sekala les. Strmoglavilo je drevo in padlo na nesrečnega očeta ter mu zlomilo hrbtenico in prizadejalo težke notranje poškodbe. Ponesrečeni kmet je bil na mestu mrtev.

V Mokrijah pri Dobrli vasi je bil z obdelavo po snegu polomljenega lesa zaposlen 19-letni kmečki sin Hubert Bašnik iz Bukovja. Tudi tu je nanj padlo drevo in ga nevarno poškodovalo. S poškodbami na glavi in na hrbtenici so ponesrečenega fanta prepeljali v bolnišnico v Celovec.

Pri nakladanju lesa pa je Tomaz Vanšu iz vasi Pri mostu pri Kolmari vasi spodrsnilo ter je treščil z glavo na tla. S pretresom možganov so ga prepeljali v bolnišnico za nezgode v Celovec.

Vabnja vas

V Vabnji vasi v grabštanjski občini je večja kmetija, katere lastnik je Jožef Laure. Ko so domačini v noči od sobote na nedeljo brezskrbno spali, sta jih iz snu zbudila soseda Avgust Pavlič in Friedrich Lebičnik. Ta dva sta okoli 23. ure ponoči zaslišala sumljivo praskevanje in opazila, da so žvi-gali plameni iz gospodarskega poslopja kmeta Laureta. Samoumevno sta na mah planila pokoncu in poklicala speče soseda-ve. Pomagala sta domačim, da so rešili živino iz hlevov.

Kaj kmalu so prispele na kraj požara tudi alarmirane požarne brambe iz domače vasi, Velikovca, Grabštanja in Pokrč ter nemudoma začele borbo z ognjenim elementom. Gospodarsko poslopje je bilo že vse v plamenih, ker ogenj je imel dovolj hrane z zalogami krme. Gasilec je vendar uspel, da so pred ognjem obvarovali ogrožene sosednje objekte, predvsem najbolj ogroženo stanovanjsko poslopje prizadete družine. Na srečo je bilo dovolj vode na razpolago, da je bila gasilec omogočena obrambna akcija. Tudi v tem primeru so gasilci rešili pred uničenjem veliko vrednost ljudskega imetja.

Gospodarsko poslopje je popolnoma zgorelo, poleg tega so zgorele tudi velike zaloge krme in več kmetijskih strojev ter orodja. Skupno požarno škodo cenijo na okoli 450.000 šilingov. Pravega vzroka požara v prvih dneh po nesreči niso dognali.

UTUJOCI KINO SPZ PREDVAIL

slovenski film

„VESELICA“

v petek, dne 2. februarja ob 20.00 uri pri **Tišlerju v Št. Janžu,**

v soboto, dne 3. februarja ob 20.00 uri pri **Miklavžu v Bilčovu,**

v nedeljo, dne 4. februarja ob 10.00 uri v **kinodvorani pri Krautu v Pliberku**

Zdravstveno stanje na Koroškem

Koroško prebivalstvo oskrbuje 725 bolnišničnih, praktičnih in strokovnih zdravnikov. Referent za zdravstvo pri koroški deželni vladi, namestnik deželnega glavarja Krassnig, je ob priložnosti proračunske razprave v deželnem zboru izjavil, da je zdravstveno stanje koroškega prebivalstva trenutno primeroma ugodno.

Med drugim je dejal, da je umrljivost za jetiko v zadnjih desetih letih upadla na eno tretjino. Leta 1960 so zaznamovali 64 smrtnih primerov za jetiko. Za polovico se je v zadnjih desetih letih znižalo tudi število nalezljive pljučne jetike. Prav tako so nazadovale obolenja za otroško ohromelostjo, kar je brez dvoma pripisati zadostnim protitukre-

pom, kakor na primer s sistematičnim cepljenjem. Število smrtnih primerov za srčnimi boleznimi, motenjem krvnega obtoka ter za rakom pa je v zadnjih letih precej naraslo.

Precej vznemirljiva je visoka umrljivost dojenčkov. Tudi na tem področju so v teku in v načrtu potrebni ukrepi ter so uspehi že vidni. V prvih desetih mesecih 1961 je umrlo 108 dojenčkov manj kot v istem časovnem razdobju prejšnje leto.

Koroško prebivalstvo ima na razpolago devet bolniških zavodov, dva zavoda za kronično bolne, eno zdravilišče za bolne na pljučni jetiki in eno zdravilni zavod za duševno bolne. V vseh zdraviliščih je na razpolago skupno 4217 postelj.

Lojze Kovačič:

Povest o raztrganem mestu

Darko si je na žeblju raztrgal hlače. Sedel je na divan in divan se je raztrgal. Prišli so njegovi strici, prijatelji in sosedje, sedli so na divan in si rič-rač raztrgali novo obleko. Odprli so omara, da bi se preoblekli, toda omara se je razpolovila in vse obleke v njej so se raztrgale. V eni polovici omare je ostala leva, v drugi pa desna polovica oblek.

„Ojej!“ so preplašeni zavpili strici, prijatelji in sosedje in stekli, kolikor so mogli hitro, v prodajalno, da bi kupili nove obleke.

Ko pa so prišli tja, so se s tako silo prepirali, da so strgali ne le lepe obleke, ki so visele v prodajalni, marveč vsa oblačila ki so jih imeli ubogi kupci in prodajalci na sebi. Ljudje so jeznih obrazov stekli križem kražem po mestu v druge prodajalne. Toda komaj so vstopili, ni tam ostala nobena obleka več cela. In kogarkoli so se dotaknili, so mu raztrgali obleko od glave do nog, kakor da bi bila iz papirja. Kmalu ni bilo v mestu niti ene cele obleke več.

Raztrgani ljudje so se od žalosti naslonili na hiše. In glej! Hiše so se razmaknile in razpolovile z vsemi sobami in drvarni-

camo vred. Kuhinje so ostale na eni strani hiše, spalnice pa na drugi strani, kakor peške v prerezanem jabolku. Ljudje so začeli skakati kot kobilice: zjutraj iz spalnice v kuhinjo na zajtrk, zvečer pa iz kuhinje na posteljo spat.

Ker se je v mestu vse trgalo, so ga preimenovali v mesto Rič-rač.

Meščani so sklenili, da ne bodo več ostali v njem in da bodo odpotovali drugam, kjer je vse celo in zakrpano. Toda tramvaji, vlaki, ladje in avtobusi so se razlezli, takoj ko so stopili nanje. Vsak del je začel peljati, jadrati in leteti v drug konec sveta. Zgodilo se je, da je ena polovica tramvaja treščila v hrib, hrib se je razpolovil in nastala sta dva hriba. Kmalu je bilo okoli mesta na tisoče hribov in njihovo število je iz dneva v dan naraščalo. Na svetu je nastal velik nered, preplah in škodljiva zmešnjava.

Tedaj je Darko pogledal skozi okno in zagledal ves raztrgan in razcapan svet. Brž je vzel iglo, vtaknil vanjo dolgo nit in zašil svoje hlače. Sedel je na divan in divan je bil nenadoma spet cel. Prišli so njegovi strici, prijatelji in sosedje, sedli so na divan in njihove obleke so bile spet take kot nekoč. Odprli so omara, omara je zlezla skupaj in leve in desne polovice oblek so se spet združile v spodobne in cele obleke.

„Juhej!“ so vzkliknili strici, prijatelji in sosedje od veselja in stekli v trgovine. Katerekoli obleke, ki so jih nosili ljudje, ali ki so tam visele so se dotaknili, je bila v hipu spet cela kot poprej. Tekli so križem kražem po mestu in kamor so prišli, povsod so postale vse obleke spet cele in v nobeni ni ostalo niti ene luknjice več.

Ljudje so se od veselja naslonili na hiše. In glej! Razpolovljene hiše so zlezle

skupaj in iz kuhinje so spet lahko hodili kot po navadi skozi vrata v spalnico. Ljudje so bili tako srečni, da so hoteli vsakomur od blizu in daleč sporočiti veselo novice, da je v mestu spet vse v redu. Ujeli so polovice tramvajev, letal in vlakov, ladij in avtobusov, ki so letela, jadrata in vozila vsak po svoje. Komaj so prijeli eno polovico, že je pribrela druga, ki je tavalala dotlej sama zase na drugem koncu mesta. Ljudje so sedli v cela vozila in odpotovali v druge kraje. In v katerikoli kraj so pripotovali, povsod je bilo spet vse celo in zakrpano, kakor nekoč. Naposled so odšli na hribe. Darko in otroci so šli na majhne hribe, odrasli pa na velike. Kakor hitro so stopili na vznožje hriba, so hribi zlezli skupaj in bili so spet taki, kakor so danes, veliki, zeleni, valoviti in — celi.

Zgodba o gozdu

MATI JE DALA HČERKI GROZD. HČERKA JE TAKOJ POMISLILA, KAKO BI Z NJIM LAHKO RAZVESELILA SVOJEGA BRATA. ODNESLA MU GA JE.

BRAT JE VZEL GROZD IN REKEL: — OČE VES DAN DELA. GOTOVO JE ŽE ZELO UTRUJEN. ODNESIVA MU TALE GROZD. OSVEŽIL GA BO.

OČE JE VZEL GROZD. KO PA JE OPAZIL V BLIŽINI SVOJO ŽENO, JE POHITEL K NJI IN JI GA IZROČIL.

TAKO SE JE GROZD VRNIL V ROKE, KI SO GA DALE.

SINIČKA

To je bilo pred davnimi časi, ko so še vse ptice živele v toplih krajih. Na Altaju so žuborele reke. Ptice na jugu so slišale to pesem vodá. Hotele so zvedeti, kdo tako glasno poje, kdo tako glasno zveni, kaj veseliga se dogaja na Altaju, toda niso se upale napotiti na tako dolgo pot iz svojih toplih krajev. Zaman je planinski orel prigovarjal svojim sosedom sokolom in bratom orlom, pa sovi in kukaviči, naj premagajo strah in naj odlete na sever. Toda nihče se ni mogel otresti strahu. Le majhna, drobna sinička je nekega dne zapustila svoje gnezdece in odletela proti severu.

»Toda, nikar ne ostani tam,« ji je ob slovesu dejal orel. »Če je tam lepo in dobro, nam pridi povedat. Potem pa nam boš vsem kazala pot v tiste kraje.«

Sinička je razgrnila krila in odletela.

Letela je in letela, in globoko pod seboj je že videla valovite gore. Zagledala je Altaj, ves ožarjen, kot da bi ga obsevalo zahajajoče sonce. Spustila se je na zemljo in sedla na cvetlični grm. Iz oblakov so padale bele snežinke, a grm je kljub temu cvetel tako razkošno, da so cvetovi prekrili vse veje in večice in niti listje se ni videlo.

Sinička je pogledala naokrog. Povsod je cvetje rudelo in dehtelo, a na cvetje je lahko in tiho padal sneg. Lačna je bila sinička, pa je začela brskati po snegu. Ni iskala dolgo, ko je iz snega izgrebla pšenično zrno, ki je tam ostalo od preteklega poletja. Poleg zrna je našla še uvelo jagodo, nedaleč od tam pa še črvička, ki se je zvijal po zemlji.

Zadovoljna je bila sinička in srečna, pa je v tej svoji sreči čisto pozabila, da bi se morala vrniti v svoje kraje, kakor ji je to naročil planinski orel. Kar pozabila je na svoje kraje.

Nenadoma pa se je nebo pomračilo. Sinička je zagledala veliko jato ptic, ki so letele proti njej. Prednjo se je spustil veliki orel.

»Oh, pomlad, zlata pomlad, pridi,« je sinička v strahu klicala na pomoč.

Orel pa je bil že čisto pri njej.

»Zakaj se nisi vrnila? Zakaj nam nisi prišla povedat, kako je tukaj?

»Klanjam se, veličanstvo, klanjam se ti, veliki orel! V teh krajih leži na zemlji sedem plasti snega. Sneg neprenehoma pada iz sedemdesetih oblakov. Saj si lahko sam slišal, kako sem klicala, da bi prišla pomlad, kajti tako silno me zebe, da bom umrla.«

Orel sede na vejo, razpne krila in pogleda zkoznje po Altaju. Planine so bile pokrite s snegom in po dolini je ležal sneg.

Kamor je pogledal, je videl le sneg, sneg, ki se je talil in spreminjal ob krajih v žuboreče potočke.

»No, za zdaj ti bom oprostil,« je dejal orel, »toda čez leto dni bom le videl, če si govorila resnico.«

In od tedaj se sinička prva, kadar se obeta pomlad, oglašja z drobnim cvrčanjem: »Pomlad, pridi zlata pomlad!«

Šele za siničko začno tudi druge ptice klicati pomlad.

Marička Žnidaršič:

Pesem o zimi

*V sobici, kjer Micka spi,
bela zima Čičibara
slednjo noč ona okno čara
tisoč čudežnih reči.*

*In ko Micka se zbudi
z levim očkom pomežikne,
potlej pa veselo vzklikne:
Mama, lej, kaj se godi!*

*Meni se pomlad smeji.
Same lepe bele rože,
zraven njih sosedov Jože
za Polonco se podi.*

*V krošnji hruške kos sedi
in se z mucu pogovarja,
platno prede rožna zarja,
zlato platno čez vse tri...*

*Micka, to se ti le zdi.
Ko bo posijalo sonce
rož ne bo in ne Polonco,
led pod njim se ves stopi.*

Stonoga in pajek

Stonoga in pajek sta bila velika prijatelja. Vedno sta hodila skupaj. Nekega dne sta se takole pogovarjala:

— Ali veš, dragi prijatelj, — je rekla stonoga pajku, — da so ljudje neverjetno gluhi!

— Kako to! — jo je vprašal pajek.

— Presodi sam! Kadar jaz hodim s svojimi sto nogami, povzročam tak hrup, kakor da bi hodil slon. Ljudje pač ne slišijo. Povej, ali niso gluhi! Pajek pa je odgovoril:

— Draga moja, ljudje so ne samo gluhi, ampak tudi slepi. Presodi sama! Moja mreža je, kakor veš, spletena iz debelih, močnih nití. Ljudje pa se zaletijo vanjo, kakor da je sploh ne bi bilo. Zdaj pa povej, če niso slepi!

— Prav imaš! — mu je odgovorila stonoga.

(Afriška pripovedka)

CLAUS EIGK:

dan nič

32

„Tako — ura bije polnočil!“ je zmagoslavno dejal Mundus. „To je bila številka ena. Sedaj pa pohitim, sicer se nam Walter v gozdu še prehladi!“

Bum — zabobnela je številka dve. Takoj za tem številki tri in štiri. Bobnenje in zračni piš sta udarjala z vseh koncev po mestu. Sledili sta nekoliko tišji eksploziji na letališču.

Bilo je ko da bi spustil na zemljo vse peklenke vrage. Ljudje so očitno menili, da jih je sovražnik napadel iz zraka. Zavladala je panika. Žgoč dim eksplozij in gorečega goščavja je polnil zrak. Vse je kričalo, tekalo in bežalo na vse strani. Razlegala so se povelja. Do zob oborožene skupine so brezglavo in zaman iskale sovražnika. Žarometi so obupno tipali po nebu. Zvočnik je vpil navodila v splošno zmedo. Prebivalci Ipsilon so panično divjali sem in tja.

Naši prijatelji v vrvežu niso zbudili pozornosti. Ne da bi jih kdo opazil, so pritekli do Indijankine kočice. Indija je preplašena sedela na pragu. Mundus ji je namignil, urno je zgrabila culico z imetjem in odhitela z njimi proti prehodu. V hipu so prispeli v pragozd, ki so ga osvetljevali plameni gorečega trnovnega zidu.

Walter je delo dobro opravil. Norman mu je bil pot do letališča tako natanko opisal, da je prispel tja brez kakršnih koli težav. Ker za varnost v tem zakonem kraju niso kaj prida skrbeli, je zlahka razmestil svoj nevarni

tovor na najprimernejših mestih hangarja. Precej neprijetneje pa je bilo čakati v vlažnem pragozdu, v katerem je kar mrgolelo malaričnih moskitov. V dolgih urah čakanja so ga nadležne živalice pošteno opikale. Spričo tuljenja siren, hrušča in bobnenja eksplozij so možaku zaigrali živci. Z napeto pištolo je stal za drevsom in nestrpno strmel v skrivni prehod v zidu.

Ko so se prerinili skozenj Mundus in ostali, je vedel, da se je pustolovščina srečno končala. Brezmejno vzradoščen je krepko segel rešeni novinarki v roko.

Naglo so odšli proti reki, Norman je sicer obžaloval, da se ni mogel pogovoriti s svojim „osebnim prijateljem“ Texom Leuwenhoutom, pa se je hitro potolažil, saj je bilo sreče za en sam dan že čez glavo dovolj.

Urna hoja po temnem rečnem bregu ni bila lahka. Ko pa so prižgali žepne svetilke — nevarnost je bila že mimo —, je šlo bolje. Končno so prispeli na mesto, koder so možje reko že nekajkrat prebrdeli.

Spričo naporov in vročine jim je hladna kopeč v reki silno dobro delala. To tem bolj, ker so jih živčna napetost, tropska vročina in telesni naporji dodobra utrudili.

Reko so hitro preplavali. Ker indijansko dekle ni znalo plavati, ji je pomagal čez vodo Mundus.

Na jaso, kjer jih je čakal balon, so prispeli še malo pred eno. Mundus je takoj po radiu poklical glavnino in zvedel, da se pravkar pripravljajo na polet. Povedali so, da so nad ciljem, ki ga jim je bil opisal Ramirez, opazili močan ognjeni sij. Mundus jim je velel, naj se nemudoma vmejo v San Juan. Alkalda naj vzamejo s seboj, Indijanca Diaza pa po možnosti primejo. Zatem naj odpotujejo v Panamo, kjer se bodo pozneje sestali.

Povzpeli so se v košaro. Balon je bil sicer zaradi dveh novih potnikov preobremenjen, to so pa izravnali tako, da so odvrgli nekaj odvečne prtljage in opreme.

Naglo so se dvignili in zaplavali nad pragozdom. Poleteli so vzdolž reke in se močno približali gorečemu mestu.

Razkrila se jim je grozljivo lepa podoba. Čeprav se je prebivalcem Ipsilon posrežilo ogenj precej omejiti, se je požar vseeno dokaj razdijal. Ker so plameni od znotraj osvetljevali vejnato stredo nad Ipsilonom, je bilo lepo videti ves obseg skrivnega mesta. Nenavadno veliko se je zdelo, vendar nekoliko manjše od njihove oaze ob južnem tečaju.

Gorel je tudi hangar in kazalo je, da je popolnoma uničen. V soju plamenov so opazili letalo, ki ga eksplozija bržčas ni poškodovala. Toda na letališču ni bilo žive duše.

Žarometi, nameščeni na ploščadah piramid, so še zmeraj tipali po nebu. Očitno pa so iskali samo letala in so bržkone imeli vključene tudi prisluskovalne naprave. Svetlobni stožci žarometov so zavoljo tega iskali mnogo previsoko, da bi mogli zajeti nizko leteči balon. Nihče se ni domislil, da bi naperil žaromet nizko nad drevesne vrhove.

Kmalu je ostal Ipsilon daleč za njimi. Svelli sij nad gorečim mestom je čedalje bolj bledel in ob jutru so obsežni „začarani gozd“ že preleteli in so v dobrem vetru plavali nad mehiško visoko planoto.

Blizu Mexico-Cityja so se spustili niže in pristali na posestvu nekega Mundusovega mehiškega zaupnika, ki so ga že prej po radiu obvestili o prihodu. Zanesljivi ljudje so balon takoj izpraznili in ga razstavili. Posestnik

OKNO V SVET:

Aktualno vprašanje, aktualni odgovori:

Bodoči agrarni program EWG

porojen z velikimi težavami

S štirinajstrednjo zamudo so zunanji in kmetijski ministri držav članic EWG po 180 ur trajajoči konferenci v Bruslju sklenili bodoči agrarni program EWG in s tem ustvarili pogoje, da je z veljavnostjo 1. januarja 1962 EWG vstopila v drugo štiriletje svojega razvoja. Zamotanost problematike kmetijstva in prav iz tega izvirajoče številne želje posameznih članic za zavarovanje interesov svojega kmetijstva so bili najtrši oreh, ki ga je morala EWG izluščiti v zadnjih tednih, da je uskladila skupno agrarno politiko s svojimi splošnimi pred 4 leti sprejetimi načeli.

S skupno agrarno politiko bo EWG pričela 1. julija 1962. Vsi sklenjeni ukrepi bodo uveljavljeni v teku prihodnjih sedem in pol let. V svrhu zagotovitve denarnih sredstev za bodočo skupno agrarno politiko je bil ustanovljen skupni agrarni fond, v katerega bodo v prvih treh letih prispevale vse članice svoj delež. Pozneje bo ta fond črpal svoja sredstva že iz skupnega proračuna EWG in iz njenih skupnih dohodkov.

Kar tiče vprašanje cen in ureditve tržišča s kmetijskimi pridelki, bodo za žito zaenkrat veljale še dosedanje državne cene. Do 1. julija 1963 pa morajo vse članice izenačiti pri žitu svoje cene na skupno določeno ceno. S tem v zvezi in sploh v zvezi s trgovanjem in cenami je EWG na tej konferenci sklenila dolgo vrsto smernic, odredb in odločb, ki tičejo žito, meso, jajca, krompir, riž, sadje, zelenjavo in vino, pa tudi izdelke živilske industrije. Za primer preobilnega uvoza kmetijskih pridelkov in živil iz držav članic EWG ali iz tretjih držav so bili določeni posebni zaščitni ukrepi, ki se jih bo lahko vsaka država poslužila v primeru, da bo ogrožen obstoj njenega kmetijstva.

Po zaključku konference je njen predsednik izjavil, da je EWG svoj pogodbeni cilj za prva štiri leta dosegla in da se bo bodoči razvoj skupnosti odvijal vse bolj avtomatično. Težave, ki so se pokazale na tej konferenci, pa kažejo, da s skupno agrarno politiko povezani problemi še nikakor niso docela rešeni. Zaključki konference so naprtili kmetijstvu v prehodni dobi bremena, ki jih bo le-to in pa države kot take težko nosile. Vsekakor je očitno, da bo skupna agrarna politika EWG močno spremenila dosedanje agrarno strukturo kmetijstva njenih članic in da bo povzročila hude operacije, ki jih bo čutila vsaka vas in vsak kmet posebej.

je pripravil dvomotorno letalo, s katerim so se namenili še isti dan poleteti v Panamo.

Ločiti se je bilo treba od male Indijanke, ki je tolikanj pripomogla k uspelemu napadu na Ipsilon. Spričo nenačasnih doživljanj zadnjih ur, posebno vožnje z balonom, skoraj ni spregovorila besede. Bala se je, da ji ne bi dragocenega denarja navsezadnje odvzeli. Zagotovili so ji, da je strah prazen in se končno od nje prisrčno postavili. Zaupnik je obljubil, da jo bo varno in naglo prepeljal v domačo vas.

Še isti večer so srečno prispeli v Panamo. Tu so morali počakati cele štiri dni na glavino. Dolga in težavna pot iz San Juana v Gvatemalo je vzlic temu, da se jim ni bilo treba več skrivati, trajala precej dolgo. Tako so zaključili težavno podjetje, o katerem so menili, da jih bo veljalo precej mrtvih in ranjenih, pa so ga opravili brez najmanjše praske.

Sedaj, ko je Mabel pripovedovala, kako jo je Tex ugrabil in kako je bilo v ujetništvu, se jim je zdela zgodba bolj zabavna, kakor nevarna.

Leuwenhout je s stratosfernim strojem poletel v Ipsilon šele tedaj, ko se je prepričal, da se je prepozno vzletelih zasledovalcev dokončno otresel. Zopni Borriesov gangsterski vodja je sicer ravnal z njo precej robato, a vendar po svoje ustrežljivo. Takoj na ipsilonskem letališču pa se ji je skušal približati; odločno ga je zavrnila, in sicer tako, da ga je pošteno vgriznila v ustnico. To je vzbudilo v Ipsilonu mnogo škodoželjnega smeha na Texov račun.

Viktor Borries jo je zelo vljudno sprejel in sijajno pogostil, a kmalu je dognala, da bi rad od nje le čim več zvedel o življenju v oazi. Ker je Leuwenhout vedel

Ali pridelamo res preveč?

Zadnje čase vedno pogosteje slišimo mnenje, da producira avstrijski kmet preveč in da je treba kmetijsko proizvodnjo v naši državi omejiti. Pred kratkim pa smo iz ust načelnika avstrijskega inštituta za proučevanje gospodarkega razvoja dr. Nemščaka tudi slišali prognozo, da se bo v prihodnjih 13 letih kmetijska proizvodnja povečala za 20 do 35 %, medtem ko se bo potrošnja kmetijskih pridelkov dvignila le še za 10 %.

Po vsem tem ne bo odveč, če prisluhnemo, kaj pravijo vodilni agrarni predstavniki v naši državi na vprašanje, ali producira avstrijski kmet res že preveč.

Zvezni minister za kmetijstvo in gozdarstvo ing. Hartmann odgovarja na to vprašanje: Ne! Avstrijski kmet še nikakor ne producira preveč. Nasprotno. On mora še bolj kot doslej skrbeti, da bo produciral še več, da bo na kmetiji povečal produktivnost tako po površini, kakor po osebi in po živalski enoti, kajti drugače ne bo vzdržal konkurenčnega boja na evropskih tržiščih. V tem prizadevanju mora kmetovalec zlasti upoštevati potrebo po specializaciji kmetijske proizvodnje in po izboljšanju kvalitete kmetijskih pridelkov, zlasti onih, za katere ima najbolj ugodne naravne pogoje. Vsako omejeva-

nje ali krčenje kmetijske proizvodnje mora nujno dovesti do nazadovanja dohodkov v kmečkem gospodarstvu, do padanja rentabilnosti proizvodnje in s tem povezano do propadanja eksistence kmečkih družin. Neizogibno pa se bo moral kmet pri svojih prizadevanjih za nadaljnji dvig svoje proizvodnje ravnati po možnostih vnovčenja kmetijskih pridelkov na domačih in inozemskih tržiščih.

Predsednik Fonda za gospodarstvo z žitom, sekcijski šef dr. Leopold v svojem odgovoru zlasti opozarja na to, da mora biti slej ko prej skrb kmetijstva, da bo naša država pri žitu postala neodvisna od uvoza. V zadnjih letih je bil ta cilj kolikortoliko dozežen le pri krušnem žitu. Rži produciramo dovolj, tudi pri pšenici krijemo potrebe, vendar še nikakor ne zadošča proizvodnja kvalitete in trde pšenice, vsled česar je treba to še vedno v precej pomembnih količinah večdesettisočih ton uvažati. Tudi proizvodnja pivovarskega ječmena zadošča sedanjim potrebam. Vse premalo pa imamo krmnega žita. Tako mora država še vedno uvoziti letno okroglo 150.000 ton krmnega ječmena in 350.000 ton krmne koruze. Potrebe po ovsu domača proizvodnja krije. — Na splošno je torej položaj pri žitu v naši državi tak, da pomanjkanje krmnega žita in ostvareitev primernih zalog krušnega žita še omogočata nadaljnje večanje njegove proizvodnje.

Ljudsko štetje 1961:

Na Koroškem le še 17,9 % kmečkega prebivalstva

Ljudsko štetje od 21. marca 1961 je na Koroškem pokazalo, da število kmečkega prebivalstva vedno bolj rapidno nazaduje. Pri tem štetju so našli le še 88.571 oseb, ki so zaposlene v kmetijstvu in gozdarstvu, kar odgovarja komaj 17,9 % skupnega koroškega prebivalstva. Leta 1951 je bilo na Koroškem še 25,4 % prebivalstva zaposlenega v kmetijstvu, leta 1934 je število znašalo celo še 39,1 %, leta 1910 pa 50,8 %.

Leta 1910 je imela Koroška poleg Gradišanske največji delež kmečkega prebivalstva, sedaj ima le še Predaljska manjši odstotek kmečkega prebivalstva kakor Koroška. Vse druge zvezne dežele so še bolj »kmečke« kakor je Koroška.

Kakor na Koroškem število kmečkega prebivalstva pada, tako narašča število prebivalstva, ki je zaposleno v obrtnem gospodarstvu. Delež prebivalstva, ki pripada obrtnemu gospodarstvu, je 1934 znašal 36,8 % in je bil s tem manjši od deleža kmečkega prebivalstva. Do leta 1951 je ta delež narasel na 47,2 %, pri lanskem štetju pa je znašal 269.943 oseb, kar odgovarja 54,6 % koroškega prebivalstva.

približno toliko, ko ona sama, mu je v glavnem opisala oazo, a le površno in toliko, kolikor je menila, da je vedel tudi njen ugrabitelj.

Borries pa je hotel imeti več. Ker je bil čeden in se je v življenju očitno zmeraj mogel zanesti na učinek svojega videza na nežni spol, se je poskušal lotiti s te strani tudi Mabel. Toda setanek v dvoje, ki ga je zelo skrbno pripravil, se je žalostno-veselo končal. Gospa Carmencita Borries očitno za kaj takega ni imela posluha, Nemara se ji je zdela tudi Mabel preveč čedna. Strašansko temperamentno je razbila prisrčno vzdrušje. Razvil se je divji družinski prizor, v katerem se je Carmencita postavila proti svojemu soprogu in Mabeli, Mabel pa proti obema. Zaušnice so deževale na vse strani, po zraku so letele blazine in porcelanska posoda, prizor pa se je končal tako, da je ljubosumna gospa zaprla mlado Američanko v kletno ječo, od koder sta jo potem rešila Mundus in Norman.

V Panamo je prispel tudi alkalde Ramirez s soprogo. Edino Indijanca Diaza niso privedli s seboj, ker je možak brez sledu izginit.

Ramirezova gospa je preplavila Mundusa z veletočkom besed in kar naprej je zatrjevala, kako nedolžna je pri Diazovem pobegu. Edino, kar je Mundus mogel razbrati iz množice besed in imen vseh svetnikov, ki jih je klicala za priče, je bilo to, da mu je najbrž res sama pomagala iz ječe. Seveda le iz neumnosti in ne namerano.

To je bilo pa važno, kajti ko bi storila to namerano, je Mundus nikoli ne bi vzela naslednji dan s seboj v oazo. Tako jo je pa obsodil samo na korenito kopel s posebno mnogo mila.

Predsednik Fonda za gospodarstvo z mlekom, bivši minister Kraus je v zvezi na uvodno vprašanje dejal, da je v naši državi še vedno odveč vsak strah, kam z mlekom in mlečnimi izdelki. Potrošnja mleka, masla in sira sicer v zadnjih letih narašča, vendar še zdaleka ne dosega potrošnje v drugih evropskih državah. Zato o nadprodukciji pri mleku v naši državi še nikakor ne more biti govora.

Tudi pri proizvodnji mesa še nikakor ne more biti govora o nadprodukciji, poudarja dr. Leo Müller, predsednik Fonda za promet z živino, ki istočasno opozarja, da se je naša država šele v zadnjih 3 letih na trgu z mesom kolikortoliko osamosvojila. Res je, da zadnja leta izvažamo klavna goveda in prašiče, vendar istočasno uvažamo skoraj enako število prašičev in goved slabše kvalitete za izdelavo klobas, klavnih telet in perutnine pa nam še vedno primanjkuje. Z ozirom na potrebo zanesljive zagotovitve prehrane prebivalstva je potrebno, da proizvodnja mesa še naprej večamo. Zlasti pa je potrebno, da še naprej večamo produktivnost domačih živali in da skrbimo, da bodo nagleje priraščale in se opitale za zakolj.

Državni poslanec Stürkh, predsednik CEA pa na vprašanje, če avstrijski kmet producira res preveč, ugotavlja, da je Evropa še vedno največji in najmočnejši uvoznik prehrane in da kot celota še nima nobenih viškov žita, mleka in mesa. Viški kmetijskih pridelkov, ki se od časa do časa tu in tam pojavljajo, so v bistvu le navidezni in posledica slabe razdelitve in koordinacije ponudbe in povpraševanja v evropskem merilu. Ko tudi on poudarja potrebo po nadaljnjem dvigu in večanju kmetijske proizvodnje, meni, da je prav reševanje problemov koordinacije ponudbe in povpraševanja na agrarnem trgu eno poglavitnih vprašanj, ki jih morajo reševati organizacije in združenja evropskega gospodarskega sodelovanja.

Kam z lesom od snežnih polomov

Letošnja zima je po naših gozdovih spet povzročila hudo in zaenkrat še neprecenljivo škodo. Strokovnjaki menijo, da je vsled snežnih polomov poškodovanega in delno neuporabnega okoli 200.000 kubičnih metrov lesa. Po večini bo ta les uporaben le za industrijo papirja in celuloze. Le-ta je pripravljena prevzeti iz snežnih polomov izdelane sortimente in jih vagonirane plačati povprečno po 398 šil. za kubični meter.

Razmeroma mila zima in nizek sneg omogočata, da takoj lahko pričnemo s spravilom polomljenega lesa in z izdelavo primernih lesnih sortimentov. Najmanj, kar v gozdu že takoj lahko naredimo, je to, da polomljena drevesa posekamo in oklestimo. Na ta način se bomo izognili nevarnosti, da bi večje količine novopadlega odjužnega snega — s katerimi moramo še vedno računati — obseg sedanjih snežnih polomov še povečale. Za nujnost takojšnjega spravila polomljenega drevoja govorijo tudi določila gozdnega zakona, po katerem nas gozdne inšpekcije pod kaznijo lahko obvežejo, da vsled nevarnosti lubadarja spravimo snežne polome in sploh polome v gozdu še tekom tega leta.

ODPRAVA TIBESTI

Ljudsko mnenje si je o astronomiji kot vedi ustvarilo svojevrsten simbol: bradatega zvezdogleda ob velikem daljnogledu. Vizuelna metoda, torej opazovanje neba z očesom, pa je že dolgo precej manj pomembna od drugih posrednih spoznavnih načinov. Analitično preiskovanje svetlobe, ki jo izžarevajo zvezde, in uporaba zelo občutljivih filmov sta v mnogih primerih važnejša kakor spoznava, ki jo posreduje oko. Tudi pet ali sedemmetrske zrcalne teleskope, ki jih zadnje čase nameščajo po zvezdarnah, uporabljajo predvsem za fotografiranje zvezdnega neba.

Vzlic temu pa se posebno pri opazovanju Meseca in planetov vizuelni metodi ni mogoče odreči. Žal so povečevalne zmožnosti tudi najmodernejših instrumentov zavoljo motenj v zemeljskem ozračju omejena. Čim močnejše povečuje daljnogled nebesna telesa, tolikokrat bolj poveča tudi ozračne motnje. Te utegnejo biti, predvsem v vlažnih pokrajinah, tako močne, da nastavljenega predmeta sploh ni mogoče opazovati. Zato so že od nekdaj gradili zvezdarne na visokih gorah in po možnosti v pokrajinah s suhim podnebjem. Na eno izmed najugodnejših področij pa doslej še nihče ni postal pozoren. To je Tibestijsko višavje.

Kraj sijajno zadostuje vsem tem zahtevam. Leži v srcu enega izmed največjih svetovnih puščavskih ozemelj, sredi Sahare. Zrak je stotine kilometrov naokoli silno suh. Oblaki so redki, padavin skoraj ni. Razen tega se tu dvigajo gore in visoke ravni do tri tisoč metrov nad morsk gladino. Nedvomno bi bilo tu mnogo primernejše opazovati nebo kakor v Arizoni, Peruju ali Kaliforniji.

(Dalje prihodnjic)

BERAČ

Videl je navzlic svoji revščini in pohablenosti boljše čase.

Ko mu je bilo petnajst let, mu je zmečkal voz na veliki varvski cesti obe nogi. Od tedaj je beračil, se vlačil ob cestah, po kmečkih dvoriščih, in se zibal na dveh berglah, ki sta mu pomaknili rameni do ušes. Glava je bila kakor med dvema hribčkoma. Billetski župnik ga je našel otroka v jarku na večer pred vsemi vernimi dušami; zato so ga krstili za N.kolaja vseh svetnikov. Zredili so ga iz dobrote, učil ga ni nihče ničesar. Pohabil se je bil pa nekoč, ko ga je vaški pek za kratek čas napojil z žganjem in takrat je postal potepuh, da ni znal drugega, ko iztegniti roko.

Po vaseh je malo priberačil. Predobro so ga poznali. Že štirideset let se je klatil od hiše do hiše, razcapan in pokvečen, po svojih dveh lesenih nogah in ljudje so se ga naveličali. Vendar pa nikakor ni hotel proč, ker je na vsem širnem svetu poznal samo ta kotiček, te tri ali štiri vasi, kjer je siromašno životarij. Beračil je samo do meje, ki si jo je začrtal in te meje se je tako privadil, da je sploh ni prekoračil.

Ne zavetja, ne strehe, ne kože, nobenega pribežališča ni imel. Poleti je spal, kjer je že bilo, pozimi pa se je v neverjetno spretnostjo plazil po skednjih in po hlevih. Popihal jo je vedno, preden so ga opazili. Poznal je vsako luknjo, kjer se je dalo zlesti v poslopje in ker je dobil od večnega opiranja ob bergli silno močne roke, je splezal z njih lastno močjo prav do senika, kjer je ostal tudi štiri, pet dni, ne da bi se premaknil, če je bil nabral pri svojem obhodu dovolj živeža.

Živel je kakor gozdna žival, čeprav je bil med ljudmi. Poznal ni nikogar, ljubil ni nikogar in tudi on sam ni vzbujal pri kmetih drugega, ko brezsrčno zaničevanje in hladno sovražnost. Prekrstili so ga v Zvonca, ker se je zibal na lesenih nogah, kakor zvon v tečajih.

Že dva dni ni nič zaužil. Nihče mu ni ničesar več dal. Ko so ga kmetice izpred hiše od daleč zagledale, so ga že zmerjale:

— Ali boš šel, potepuh. Ne vidiš, da ti že tri dni ne dam koščka kruha!

Zavrtel se je na palicah in se obrnil proti sosednji hiši, kjer pa so ga prav tako sprejeli.

Ženske so se zmenile od praga do praga: Leto in dan pa tega potepuha res ne moremo rediti.

Potepuh pa je bil lačen vsak dan.

Prehodil je Saint-Hilaire, Varville in ves Billefles, ne da bi izprosil le en sam vinar ali pa eno samo suho skorjo. Zanašal se je samo še na Tournole. Do tih bi moral napraviti še dve miljki po široki cesti. Bil je pa tako utrujen, da se je komaj vlačil. Trebuh je imel prazen kakor žep.

Vendar je krenil tja.

Zdaj pa zdaj je sedel ob cestni jarek in počival po nekaj minut. Z lakoto mu je tilil v zbegano in težko srce tudi strah. Samo ena misel mu je šla po glavi: kako bi dobil kaj pod zob. Že tri ure se je mučil po dolgi cesti. Ko je nazadnje le zagledal drevje pred vasjo, je pospešil svoje gibanje.

Prvi kmet, katerega je srečal in ga prosil vbogajme, ga je nahrulil:

— Kaj si že spet tu, kaj, ti cigan stari! Ali se te res nikoli ne iznebimo?

Zvonec se je umaknil. Ozmerjali so ga pri vsaki hiši in ga zapodili brez miloščine. On pa je potrpežljivo in vztrajno nadaljeval svoj obhod. Priberačil ni niti vinarja.

Vrgel se je še na pristave. Taval je preko polja, prepojenega od dežja, tako oslabljen, da ni mogel več dvigati palic. Povsod so ga nagnali.

Bil je to eden listih mrzlih in žalostnih dni, ko se srca zapirajo, ko so duhovi razdraženi, ko je duša močna, ko se roka ne odpre ne v dar ne v pomoč.

Ko je bil že po vseh hišah, ki jih je poznal, se je ustavil kraj jarka ob dvorišču posestnika Chiqueta. Snel se je z bergel, kakor so rekli ljudje, ko so hoteli izraziti,

kako se je spustil med visokima palicama, ki sta mu zdrknili izpod pazduhe. Mučila ga je lakota in dolgo se ni premaknil. Bil je preneumen, da bi videl prav vso svojo neizmerno revščino.

Blizu njega je tropa črne kuretine iskala hrane v zemlji, ki hrani vsa bitja. Vsak čas je katera čavsnila s kljunom zrno ali nevidno žuželjko, nato pa je počasi in z gofostvijo brskala naprej.

Zvonec jih je gledal, ne da bi sploh kaj mislil. Potem pa mu je prišel bolj v trebuh ko na um, bolj občutek ko misel, da bi ne bilo slabo, če bi spekel eno teh živali na ognju suhih vej.

Misel, da bi bila to tatvina, se ga je samo doteknila. Segel je z roko po kamnu in ker je bil pripraven, je ubil s prvim lučajem najbližjo kuro. Žival je zafrfotala s perotmi in se je zvalila po tleh. Druge so zbežale, zibaje se na drobnih nogah. Zvonec se je pa skobacal na bergli in šel proti plenu s kretnjami, ki so bile enake kokošjim.

Ko se je približal črni kuri z rdečim madežem na glavi, je dobil v hrbet tak strašanski sunek, da sta mu palici zdrknili iz rok in da se je podrsal deset korakov po tleh. Razjarjeni posestnik Chiquet se je vrgel na tatu, mlatil po njem, suval ves besen, kakor suva okraden kmet, s pestjo in s kolenom po vsem telesu slabotneža, ki se ni mogel braniti.

Zapovrstjo so pridrvili vsi ljudje s pristave in so še oni z gospodarjem vred udrihali po beraču.

Ko so se naveličali mahati, so ga pobrali, odnesli in zaklenili v leseni hlev, potem pa so šli po orožnike.

Zvonec je ležal na tleh na pol mrtve, krvaveč, in je ginil od gladi. Prišel je večer, noč, jutranja zarja. Ves čas ni zaužil ničesar.

Ilj in Petrov:

Enonadstropna Amerika

Ko smo se peljali po glavni ulici mesta Gallupa in iskali malo restavracijo, smo zaslišali takšen ropot, da se nam je zvok verige, ki se trga, zdel kot cvrčanje cvrčka. Naš avto se je stresel in ustavil. Tako smo spoznali, da smo živi in zato smo se razveselili. Sekundo zatem pa smo dojeli, da smo žrtev »accidenta«; — v bok našega novega, sivega in umazanega avtomobila je zadel star, zelen poltovornjak.

Okoli našega avtomobila se je takoj zbral kup ljudi. Žalostno smo zrli na vdrtlo ploščo in rahlo zviti blatnik. Krivec nesreče je stopil iz svojega avtomobila in zamrmral nekaj, kar naj bi bilo opravičilo.

»Sir!« je dejal mister Adams ponosno. »Treščili ste v naš avto.«

Pripravljen je bil na boj.

ZA DOBRO VOLJO

Srečnež

— Si že slišal? Neža se moži.
— Ne. In kdo je srečnež?
— Jaz. Poročila se bo z drugim.

Oče in sin

— Čuj, dragi sin, ti se boš čisto spridil, — je oče začel pridigo. — Ko sem bil jaz toliko star kot ti, nisem kadil in tudi cigarete še nisem imel v ustih.

— Vem, vem, — je potrdil sin, — v mojih letih si bil že poročen.

Malica

Odmor. Bančni uradniki so malicali. Tudi Bojan je segel po malico v aktovko. Privzdignil je kruh, da bi videl, s čim je obložen.

— Sir, vedno sir, — se je potožil, — večeraj sir, danes sir in jutri spet sir.

— To pa vendar ni tako ožono, — je menil sosed. — Reci ženi, naj ti da za spremembo kaj drugega.

— Ženi naj rečem, — se je zasmel Bojan. — Ti se šališ. Jaz sem samec in si malico pripravljam sam.

Guy de Maupassant:

Okoli poldneva so se prikazali orožniki in so previdno odprli vrata. Pričakovali so namreč odpor, zakaj posestnik Chiquet je trdil, da ga je berač napadel in da se ga je komaj ubranil.

Vodja je zakričal:

— Pokoncil Z namal!

Pa Zvonec se ni mogel ne geniti ne kreniti. Poizkusil je pač, da bi se pognal na svoja dva kola, pa ni šlo in ni šlo. Mislila sta, da je to samo poluhjenje, zvijača in hudobnost, in oborožena moža sta ga surovo obdelovala, ga zgrabila in s silo posadila na bergli.

— Naprejt! je velel vodja in Zvonec je moral z njima. Vsi ljudje s pristave so gledali za njimi. Ženske so mu kazale bunke, moške so se pa škodaželjno smejali in ga zmerjali. Navsezadnje so ga vendar prijeli! Eno breme manj!

Ljudje, katere so srečevali, so se ustavljali, da bi ga bolje videli, in kmetje so šepetali:

— To je gotovo kakšen tat.

Proti večeru so prišli v glavni kraj okrožja. Nikdar prej še ni bil tako daleč. Ni si mogel prav misliti, kar se je godilo okrog njega, še manj pa, kaj bi utegnilo priti. Vse te strašne nepričakovane stvari. Ti novi obrazi in te nove hiše, vse to ga je osupnilo.

Še črnil ni. Povedati ni imel ničesar, ker ni ničesar razumel. Sicer pa že toliko let ni govoril z nikomer, da jezika že ni znal več sukati. Pa tudi njegova misel je bila preveč zmedena, da bi jo mogel spraviti v besedo.

Zaprli so ga v občinsko ječo. Orožniki niso pomislili, da bi utegnil biti lačen, in so ga pustili do drugega dne.

Ko pa so drugo jutro prišli, da bi ga zaslišali, so ga našli na tleh mrtvega.

Ali so gledali!

Ni nespametno . . .

Včasih bi bilo zelo koristno povedati resnico. Morda tega ne prepovedujejo dobre navade. Srčna kultura pa naj nas zadržuje pri tem.

*

Vse bi bilo treba žrtvovati za človeka — samo človeka ne.

*

Kdor pobegne eni ženski, ga gotovo ujame druga.

*

Pravi mož je tisti, ki se vsako leto spominja rojstnega dneva ženske, ne pa tudi njene starosti.

*

Ženske so si osvojile več zmag kakor vsi topovi na svetu.

*

Kdor hoče razumeti, da je nebo modro, mu ni treba prepotovati vsega sveta.

*

Najnevarnejši je volk, kadar govori kakor jagnje.

šal, koliko bi veljalo popravilo škode. Prosil nas je, naj ga počakamo v avtomobilu za vogalom. Minilo je dvajset minut. Medtem smo se pogovarjali z gospo Adams o nesrečah tega dne.

»Ne, danes se nam ni treba ničesar več bati,« je rekla gospa Adams. »Vse nesreče so za nami.«

Minilo je deset minut, mister Adamsa pa še vedno ni bilo.

»Ne vem!« je vzkliknila gospa Adams. »Nikoli ga ne smem pustiti samega. Prepričana sem, da sedi zdajle z dealerjem in z njim razpravlja o Ligi narodov. Najbrž je sploh pozabil, da ga čakamo.«

Deset minut pozneje je priteknel deček-raznašalec in nam povedal, da je mister Adams sporočil, naj pridemo takoj k njemu v trgovino. Gospa Adams je prebledela.

»Ali se mu je kaj zgodilo?« je hitro vprašala.

»No, mam!« je odgovoril dečko, gledaje po strani.

Kar se da hitro smo odvihrali v trgovino.

Pred našimi očmi se je prikazal čudovit prizor. Bilo je videti, da ne le mi temveč noben prebivalec Gallupa ves čas, odkar obstaja mesto, še ni videl kaj podobnega. Kakor da bi težki bombnik »Caproni« pravkar stresel vso zalogo bomb, ki so bile namenjene negušu Haile Selassiju! Veliko zrcalno steklo trgovine je ležalo na pločniku, razbito na koščke. V prazne okvire okna na odru med dvema novima Fordovima avtomobila je stal mister Adams in držal v rokah okvir naočnikov. Palec desne roke je imel razrezan, vendar ga to ni zanimalo, kajti prestrašenemu lastniku trgovine je govoril nekaj o Ligi narodov.

»No, no, sir!« je govoril. »Vi ne veste, kaj je Lige of Nations!«

»Kaj si storil?« je vzkliknila gospa Adams in težko dihala.

»Ne, ne Becki! Ne ne, resno, ničesar nisem storil. Stopil sem skozi izložbo. Razgovarjal sem se s tem gospodom in nisem opazil, da ne grem skozi vrata, temveč skozi okno. Kaj pomaga, sirs, če je okno tako veliko kakor vrata! In razen tega sega prav do tal.«

Mrs. Adams je začela otipavati svojega ljubljeneža moža. Bilo je prav neverjetno — gospod Adams je bil povsem nepoškodovan, le naočniki so se mu razbili.

»In te ni bolelo?« je vprašala gospa Adams.

»To je vendar debelo steklo.«

»No, Becki, tako sem se prestrašil, da nisem nič čutil.«

Mister Adams je zmedenemu dealerju plačal škodo in radostno dejal:

»Sirs, nikar ne mislite, da sem ta čas potratil zaman. Vse sem izvedel v zvezi s popravilom našega avtomobila. Ne kaže, da bi ga tukaj popravljali! Oh ne! To ni bil zadnji dogodek. Še se bo kdo zaletel v naš bok. Ko se vrnemo v New York, ga bomo popravili in pobarvali. Ne bomo hiteli, sirs! Še vedno bo dovolj priložnosti, da boste porabili vaše dolarje!«

Zaradi nesreč tega dne smo se tako bali, da smo hodili po ulici previdno, počasi prestavljali noge in se nenehno ozirali kakor preganjani jeleni. Šele ko smo legli v posteljo, smo se malce pomirili in spoznali, da je dan nesreč minil.

Odšel je v Fordovo trgovino, da bi vpra-

Avstrija: Ženske boljše od moških

Na velikem mednarodnem tekmovanju v Kitzbühelu se je spet pokazalo, da v avstrijskem smučarskem športu trenutno ženske daleč prevladujejo pred moškimi. Predstavnice nežnega spola so priborile Avstriji prva mesta v smuku, veleslalomu, slalomu in kombinaciji. Sicer so se tudi moški izvrstno držali v kombinaciji, vendar je to tekmovanje pokazalo, da bodo borbe za svetovno prvenstvo izredno zanimive, saj se v smučarskem športu pojavljajo na prvih mestih popolnoma nova imena.

Planica: Jemc pred Čakadzejem

Ob udeležbi najboljših jugoslovanskih in sovjetskih skakalcev je zmogovalec na nedavnem srečanju v Zahomcu tudi v Planici potrdil svojo kvaliteto in zanesljivo zmagal pred izvrstnim sovjetskim skakalcem, kateri sodi v najvišji svetovni razred. Na 80-metrski skakalnici so bili doseženi naslednji rezultati:

1. Jemc (Jugoslavija) 82,5 in 83,5 m, 224 točk;
2. Čakadze (Sovjetska zveza) 82,5 in 81,5 m, 220,5 točke;
3. Šlibar (Jug.) 82 in 79,5 m, 212 točk;
4. Pečar (Jug.) 77,5 in 79,5 m, 208,5 točke.

NOGOMET

Skupine za svetovno prvenstvo

V Santiagu so izžrebali skupine za svetovno prvenstvo 1962. Šestnajst najboljših nogometnih moštev, ki so se kvalificirala za prvenstvo, so z žrebanjem porazdelili na štiri skupine, ki bodo v štirih različnih mestih Čileja odigrale tekme za finalna srečanja. V posameznih skupinah bodo enajstorice igrale po prvenstvenem sistemu, to se pravi vsaka proti vsaki. V četrtfinalnih tekmah se bodo pomerile potem prvoin drugoplasirane ekipe iz vsake od štirih skupin.

Razdelitev v štiri skupine je naslednja:

1. skupina: Brazilija, Češkoslovaška, Španija in Mehika; igrale bodo v mestu Vina del Mar.

2. skupina: Čile, Švica, Zahodna Nemčija in Italija; prizorišče tekmovanja bo Santiago.

3. skupina: Argentina, Bolgarija, Velika Britanija in Madžarska; nastopile bodo v mestu Rancagua.

4. skupina: Sovjetska zveza, Jugoslavija, Urugvaj in Kolumbija; kraj tekmovanja mesto Arica.

HOKEJ NA LEDU

Izgubljene iluzije za KAC

Po prepričljivi zmagi nad najboljšo vojaško kanadsko ekipo je KAC v odločilni tekmi za državno prvenstvo nastopil proti moštvu z Dunaja, v katerem sta igrala znana Kanadčana Del John in Hudson ter nekdanji celovski ljubljenec Bachura. Skupno z vratarjem Turekom so ti igralci odločili igro in prizadejali s tem Celovčanom že tretji poraz v okviru tega tekmovanja. Kljub izredno lepi igri mladega domačega napada, ki je daleč prekašal dunajskega, je bil poraz neizbežen. V naslednji tekmi so Celovčani sicer visoko premagali zadnjeplasirani Leoben, vendar so morali dokončno pokopati vse upe, da bi lahko še govorili o ločilni besedo v letošnjem državnem prvenstvu.

zda. Naslov državnega prvaka si bo ponovno osvojilo moštvo z Jesenic, ki je proti celovškemu KAC (v katerem so igrali vsi štirje Kanadčani) sicer zgubilo z rezultatom 4:8, je pa ekipo iz Zagreba rekordno premagalo v višini 30:0.

V Jugoslaviji Jesenice brez konkurence

Za finale državnega prvenstva sta se že dokončno plasirali ekipi z Jesenic in iz Ljubljane, tretje in četrto mesto pa si bosta verjetno razdelila Parizan in Crvena zve-

Prizor iz celovske Mesne hale, ko se je za domače moštvo začela "tragedija" letošnjega državnega prvenstva. Odlična innsbruška obramba mojstrsko brani svoje svetišče.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 5.05, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 22.00, 23.00, 24.00.

12.15 Kmetijski nasveti ali Radijska kmečka univerza
Dnevne oddaje: 5.00 Dobra jutro — 5.10 Nekaj domačih — 17.00 Lokalni dnevnik — 19.30 Radijski dnevnik

Sobota, 27. 1.: 6.30 Napolki za lutiste — 8.35 Sovjetska in poljska zabavna glasba — 8.55 Za šolarje — 11.00 Violinistka Nelli Školnikova — 11.15 Angleščina za mladino — 11.30 Iz Bellini-jevih oper — 12.05 Srbska kola — 13.30 Slovenske narodne pesmi — 13.45 Dunajski valčki — 14.10 Baletni fragmenti — 14.35 Voščila — 15.40 Mariborski zbor — 18.45 Naši popo'niki na fujem — 19.05 Sobotni domači živ-zav — 20.00 Vedra in priljubljeno — 20.50 Melodije za prijeten konec tedna — 23.05 Plesna glasba.

Nedelja, 28. 1.: 6.00 Jutranji pozdrav — 6.35 Koračnice, polke in valčki v izvedbi velikih ansamblav — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.38 Vesela pesmi s festivala otroških pesmi v Beogradu — 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden — 9.48 Samospeli Sveta Marolta — 10.00 Se pomnite, lovriši — 10.30 Koncert in simfonija — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 14.00 Narodne v predelbi za soli, zbor in orkester — 14.15 Voščila — 15.30 Melodije iz "Prodane neveste" — 16.00 Humoreska tedna — 16.20 Ritmi in melodije — 17.05 Hammond orgle — 17.15 Radijska igra — 18.00 Chopinove melodije — 18.30 Športno popoldne — 20.00 Izberite melodijo tedna — 20.45 Zabavni zvoki — 21.00 Glasovi od včeraj in danes — 23.05 Plesna glasba.

Ponedeljek, 29. 1.: 8.05 Popevke in plesni ritmi — 8.40 Pihalni orkester — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.25 Glasbeni izlet v 18. stoletje — 11.00 Iz glasbene lirike Marija Kogaja — 11.15 Naš podlistek — 11.35 Poje baritonisti George London — 13.30 Zvočna mavrica

14.25 Ciganske melodije — 14.35 Voščila — 15.20 Pojo zabavni zbori — 15.40 Literarni sprehod — 17.05 Za ljubitelje operne glasbe — 18.10 Od polke do calypsa — 18.45 Radijska univerza — 10.05 Josef Suk, češki skladatelj — 20.30 Kulturna tribuna — 20.45 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije — 22.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe in plesni orkester radia Ljubljana.

Torek, 30. 1.: 8.05 Poje kvintet "Krančani" — 8.25 Od polke do twista — 8.55 Za šolarje — 9.25 Mozaik arij — 10.15 Izberite melodijo tedna — 11.00 Simfonični orkester RTV Beograd — 11.15 Utrjujte svojo angleščino — 13.30 Skladbe slovenskih avtorjev — 13.50 Ljubljanski jazz ansambel — 14.05 Za šolarje — 15.20 Mandoline in godala — 18.10 Za mlade ljubitelje glasbe — 18.45 S knjižnega trga — 19.05 Veliki zabavni orkestri — 20.00 Poje zbor RTV Beograd — 20.30 Radijska igra — 21.45 Poje Marjana Deržaj — 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja.

Sreda, 31. 1.: 8.05 Bolgarska glasba — 8.25 Popevke — 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb — 9.25 Zabavne melodije — 11.00 Iz opere "Bagdadski brivec" — 11.15 Človek in zdravje — 11.25 Skladateljji in njihovi instrumenti — 12.05 "Logarski fantje" — 13.30 Okrogle in goskočne — 13.45 V ritmu cha cha in calypsa — 14.05 Za šolarje — 14.35 Cajkovski: "Hrostač", baletna suita — 15.20 Pri skladatelju Marijanu Kozini — 17.05 Saferjem na pot — 17.50 Orgle in orglice — 18.10 Ko na zemljo pada mrak — 18.45 Ljudski parlament — 20.00 Pojači mozaik — 20.45 Iz opere "Kavaler z rožo" — 22.15 Po svetu jazz.

Četrtek, 1. 2.: 8.55 Za šolarje — 11.00 Zborovske skladbe Vinka Vodopivca — 11.15 Ruski tečaj za začetnike — 11.30 Jugoslovanski izvajalci zabavnih melodij — 12.05 Zagorski napovi — 14.35 Voščila — 15.30 Turistična oddaja — 17.05 Koncert po željah — 18.10 Tega

ne slišite vsak dan — 18.45 Kulturna kronika — 20.00 Cotrikov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer: Slovenske založbe v letu 1962 — 22.15 Novosti v zabavni glasbi — 23.05 Dela jugoslovanskih avtorjev.

Petek, 2. 2.: 8.05 Iz opere "Hoffmannove pripovedke" — 8.30 S popevkami od Urala do Pirenejev — 8.55 Pionirski ladnik — 9.25 Za mlade ljubitelje glasbe — 11.15 Naš podlistek — 11.35 Rahmaninov in Sibelius — 12.05 "Zadovoljni Kranjci" — 13.30 Pisani zvoki v Dravskega polja — 14.05 Za šolarje: Obisk pri Finžgarju — 14.35 Spored tenorskih arij s slovenskimi pevci — 15.45 Jezikovni pogovori — 17.05 Parleli iz stare italijanske glasbe — 18.10 Novi posnetki Korškega okteta — 18.25

RADIO PROGRAM

Ameriške ljudske pesmi — 19.05 Slovenske popevke domačih avtorjev — 20.00 Zabavni orkester RTV Beograd — 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled — 20.30 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Od pianina do velikega plesnega orkestra — 22.15 O morju in pomorščakih — 23.35 Plesna glasba.

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.
Dnevne oddaje: 5.55 Kmečka oddaja — 6.10 Jutranja gimnastika — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Za gospodinjstvo — 11.00 Zabavna glasba — 13.10 Opaldanski koncert — 18.55 Šport — 19.30 Odmav časa — 20.10 Dažalna poročila — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 27. 1.: 8.00 Otroški zbori — 8.05 Naš hišni vr — 8.15 Orkestrski koncert — 14.15 Pozdrav nate — 15.45 Dunajski komorni zbor — 16.00 Aktualna reportaža — 16.30 Za delovno ženo — 17.10 Glasba za delopust — 20.15 Mazarlov slavnostni teden — 22.30 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 28. 1.: 8.05 Kmečka oddaja — 11.00 Veselo pelje, veselo igranje — 12.00 Glasbena nedeljska promenada — 12.45 Gledališko ogledalo — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Plesna glasba — 19.00 Šport — 20.15 Kdo je storilec? Kriminalna uganka.

Ponedeljek, 29. 1.: 8.15 Orkestrski koncert — 13.05 Plesni Dunaj — 15.00 Posebej za vas — 15.45 Knjižni kalček — 18.25 Za vas? Za vse! — 18.35 Mladina in gledališče — 19.00 Dober večer, dragi poslušalci — 20.15 In kaj mislite vi? — 20.30 Rumeni ponedeljek —

TELEVIZIJA

Sobota, 27. 1.: 19.30 Kaj vidimo novega — 20.20 "Črni Peter".

Nedelja, 28. 1.: 17.00 Za mladino — 18.30 Svet mladine — 19.00 Sedem dni dogodkov — 20.15 "Televizijska sodišča-I" — 21.25 "Palnoč na Broadwayu".

Ponedeljek, 29. 1.: 19.30 Tudi to je Avstrija — 20.20 Kratki film — 20.25 Aktualni šport — 20.50 "Televizijske sodišča-II".

Torek, 30. 1.: 19.35 Za gospodinjstvo — 20.15 Kratki film — 20.20 Enaidviselet — 21.05 "Televizijsko sodišče-III".
Sreda, 31. 1.: 17.00 Za o roka — 17.30 "Ponoči pod mestom" — 18.00 Športni ABC — 19.35 Slike iz Avstrije — 20.20 Očka je najboljši — 20.40 Mesečna bilanca.

Četrtek, 1. 2.: 19.30 Šport — 20.20 "Ne poslušajte, moje dame", komedija.

Petek, 2. 2.: 10.35 Slike iz Avstrije — 20.20 Kratki film — 20.30 Veselo za mesto in deželo.

21.00 Koroška domovinska kronika — 21.15 Za mesto in deželo.

Torek, 30. 1.: 8.00 Zveneti jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 15.00 Posebej za vas — 15.30 Komorna glasba — 18.00 Prometna vzgoja — 18.35 Svet iz Flandrije — 19.00 Srečna Avstrija — 20.15 "Tuja dama", radijska igra.

Sreda, 31. 1.: 8.00 Zveneti jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 15.00 Glasba za mladino — 18.15 Pomoči je vsakda potreben — 19.00 Veselo plošče — 20.15 Haydnova glasba — 21.25 Mala večerna glasba.

Četrtek, 1. 2.: 8.00 Zveneti jutranji pozdrav — 14.45 Ura pesmi — 15.15 Posebej za vas — 15.45 Aktualna reportaža — 18.05 Kmečka oddaja — 18.20 Oddaja delavske zbornice — 18.35 Mladina v poklicu — 19.00 Avstrijsko smučarsko prvenstvo v nordijskih disciplinah — 20.15 Lovska ura — 21.00 Zveneti alpska dežela.

Petek, 2. 2.: 8.00 Zveneti jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 13.05 Ljudske viže — 15.00 Komorna glasba — 18.00 Iz narodopisnega arhiva — 19.00 Avstrijsko smučarsko prvenstvo v nordijskih disciplinah — 20.15 Halo! Teenagerji! — 21.00 Glasbene tarade.

II. PROGRAM

Sobota, 27. 1.: 8.20 Da, to je moja melodija — 9.45 Zabavni zvoki — 10.00 Solska oddaja — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Agrarna politika — 13.35 Slavni ume'niki — 14.15 Godba na pihala — 14.40 Tehnični razgled — 17.10 Ura pesmi — 17.40 Ljudstvo in domovina — 19.10 Oddaja vicekanclerja — 20.00 Vseh devet! — 20.45 Utopišna radijska igra — 21.15 Pariški ABC.

Nedelja, 28. 1.: 7.05 Godba na pihala — 8.15 Kaj je novega — 10.10 Dunajski zajtrk z glasbo — 11.15 Koncert dunajskih filharmonikov — 13.10 Za avtomobiliste — 14.10 Zbrane melodije iz uspešnih filmov — 15.00 Bavarska-Avstrijska-Svica — 18.25 Pozor, jezikovna policija — 19.10 Teden dni svetovnega dogajanja — 19.30 Papavke na tekočem traku — 20.00 Lepi glasovi, lepe viže — 20.45 Ob lepi modri Donavi — 21.15 Starodavnjski plesi.

Ponedeljek, 29. 1.: 6.05 Premislila prosimo sami — 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.05 Solska oddaja — 13.30 Za prijatelja opere — 14.25 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Solska oddaja — 16.00 Otroška ura — 17.40 Ženske oddaje — 19.30 "Nemirni Ahasver" — 20.03 "Carmen", opera — 21.40 Tedenski športni komentar.

Torek, 30. 1.: 6.05 Preden odidele — 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Solska oddaja — 11.00 Za ljubitelje resne glasbe — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Pomembni orkestri — 15.00 Solska oddaja — 16.00 Egip'ovski samostani — 16.30 Zivljenje se začne pri šestdesetih — 17.15 Znanje za vse — 17.50 Esperanto — 20.30 Vsaka stvar ima dve strani — 21.30 O tem lahko govorimo — 22.15 Pariz in njegove zvezde.

Sreda, 31. 1.: 6.05 Premislila prosimo sami — 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.05 Solska oddaja — 11.00 Glasba Modes'a Musorgskega — 13.30 Za prijatelje opere — 15.00 Solska oddaja — 16.30 Francoski impresionisti — 17.40 Domači zdravnik — 19.30 "Škoda, mal' Pim", pravljica za odrasle — 20.00 Operni koncert — 21.10 Seine-Donava.

Četrtek, 1. 2.: 6.05 Preden odidele — 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Solska oddaja — 11.00 Za ljubitelje resne glasbe — 13.30 Bachova kantata — 14.15 Znanj orkestri — 15.00 Solska oddaja — 15.30 Kadar sneži — 17.40 Ženska oddaja — 19.30 "Stari klubok", veseli roman — 20.00 Musique aux Champs-Elysees (iz Beograda) — 22.15 Plesna glasba.

Petek, 2. 2.: 6.05 Mladi glas — 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.05 Solska oddaja — 13.30 Za prijatelje

opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Solska oddaja — 16.00 Otroška ura — 16.30 Zabavne glasbe iz Kanade — 17.15 Znanje za vse — 18.00 Glasba razveseljuje — 19.30 "Bonaparte", radijska igra — 21.00 Zabavna glasba.

Slovenske oddaje

Nedelja, 28. 1.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmije in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 29. 1.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Za ženo in dekle. — 18.00 Selski pevci.

Torek, 30. 1.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 1. 2.: 14.15 Poročila, objave. — Oiroci, poslušajte!

Petek, 2. 2.: 14.15 Poročila, objave. — Marija daruje golobca dva...

Sobota, 3. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

RADIO TRST

Slovenske oddaje na valu 306,1 ali 980 Kc/sk.

Sobota, 27. 1.: 14.40 Sakstet Borut Lasjak — 15.30 "Teletonska kabina", radijska drama — 16.10 Vokalni kvartet "The Diamonds" — 17.45 Dante Alighieri: Božanske komedije — 18.30 Jazz panorama — 20.30 Teden v Italiji — 20.40 Zbor "Slava Klavara" — 21.00 Skladbe Cajkovskega.

Nedelja, 28. 1.: 9.00 Kmetijska oddaja — 9.30 Slovenski narodni molivi — 11.30 Za najmlajše — 13.00 Odmelvi tedna — 15.40 Portret v miniaturi — 17.00 Za smeh in dobro voljo — 21.00 Ljudska opravila in opasla — 21.30 Koncert Tria Ars Nova — 22.00 Nedelja v športu.

Ta teden vam priporočamo

- Dickens: **PICKWICKOVCI**, humorističen roman 3 knjige, ppl., 1012 str. 100.— šil.
- Feuchtwanger: **GOYA ALI TRNOVA POT SPOZNANJA** roman o slikarju Goyi, ppl., 564 str. in 30 slik. prilog 80.— šil.
- Mielche: **ALADIN V CADILLACU**, roman o boju za naflo, pl., 264 str. 52.— šil.

„Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse